

REFERAT Økonomiudvalget 2014-2017 d. 24-02-2016

Mødedato Onsdag d. 24. februar 2016 kl. 08:30

Mødested Økonomiudvalgsværelset

Indholdsfortegnelse

Ansøgning om stigning af taxitakst.....	3
Godkendelse af Værdighedspolitik og indsatser til udmøntning af politik.....	5
Beslutning om overdragelse af personalekantiner til Ældre- og Handicapudvalget.....	11
Rammeudmelding for Budget 2017 og overslagsårene 2018-2020.....	14
Forstadspuljen 2016.....	30
Nyt frikommuneforsøg 2016 - 2019.....	34
Stadsdirektør Stefan Birkebjerg Andersen orienterede om studietur til Manchester med Borgmester.....	38

Punkt 1: Ansøgning om stigning af taxitakst

22.11.00-S55-1-16

Resume

Droskeselskabet Odense Taxa og Odense Mini Taxi har den 11/12 2015 anmodet om forhøjelse af taksterne på 5 % for taxikørsel i Odense Kommune pr. 1/1 2016.

Anmodningen begrundes med, at afskaffelsen af frikørselsordningen betyder større omkostninger for vognmændene, da reglerne for frikørsel for taxier og limousiner blev afskaffet fra 1/1 2015, så der fremover skal betales registreringsafgift ved videresalg. Frikørselsordningen betød førhen, at vognmanden ikke skulle betale den resterende registreringsafgift, når bilen blev solgt videre til private, såfremt bilen havde kørt som hyrevogn i mere end en fastsat periode/kilometer. Dette betyder nu ifølge taxibranchen, at vognene først forventes udskiftet efter fire år i stedet for efter de to år, som var tilfældet før afskaffelsen af frikørselsordningen. Stigningen på de 5 % begrundes af Odense Taxa og Odense Mini Taxi med, at da bilerne ikke dækkes af en garanti efter 2 år, skal de derfor dækkes af en serviceaftale på vognens 3. og 4. år.

Ifølge taxibranchen svarer opreguleringen til de omkostninger, som afholdes af taxivognmændene i forbindelse med afskaffelse af frikørselsordningen.

Reguleringen af taksterne foretages normalt en gang om året på grundlag af taxiindekset. Taxiindekset er i år faldet med 0,1 fra 148,8 til 148,7.

Hvis anmodningen imødekommes, og taxitaksterne stiger med 5 %, skal det overvejes, hvorvidt den ekstraordinære forhøjelse bliver tænkt ind i fremtidige taxitakststigninger i forbindelse med regulering efter taxiindekset, eller om Odense Kommune konsekvent har 5 % højere taxitakster end det fastlagte taxiindeks fra Danmarks Statistik.

I taxiindekset indgår omkostninger til løn, reparation og vedligeholdelse, brændstof (inkl. afgifter og moms), administration, forsikring og kapitalomkostninger (biler inkl. afgifter). Det betyder, at eventuelle øgede udgifter til anskaffelse og vedligehold af vognpark indgår i indekset.

Praksis har været at følge indekset og dermed medtage eventuelle udsving i omkostningerne på det tidspunkt, hvor de giver udslag i indekset. Dette uanset om der er stigning eller fald i omkostningerne. Hertil kan bemærkes, at dieselpriisen i 2015 faldt med ca. 7 %.

Selskaberne henviser dog til, at indekset ikke indeholder de faktiske omkostninger som følge af ændringerne fra 1/1 2015, hvor frikørselsordningen for taxier blev afskaffet. Der henvises til Skatteministeriets faktaark fra maj 2014, hvor der opgøres et merprovenu for staten. Disse omkostninger afholdes ifølge Odense Taxa og Odense Mini Taxi i stedet af taxivognmændene.

Oversigt over takstændringer

Den foreslåede takstregulering betyder for den enkelte Odenseborger, at km taksterne for at køre med taxi stiger med 5 %.

Takst	Vognstype	Nuværende km takst	Ny km takst efter ændring
Normaltakst			
1	Lille	16,11	16,92
2		8,06	8,46
3	5-6 personers	20,94	22,00
4		10,47	11,00
Nattakst			
1	Lille	17,26	18,12
2		8,63	9,06
3	5-6 personers	22,44	23,56

Tilsvarende ansøgninger er sendt til København og Aalborg. Københavns Kommune har givet afslag i sagen og afventer de fremtidige følger af afskaffelsen af friordningen. Aalborg Kommune forventer at afvise anmodningen, og Aarhus Kommune forventer at afvise en sådan anmodning, hvis de modtager den. I Randers Kommune steg taksterne sidst i oktober 2015, og reguleringen skete efter taxiindekset.

Anmodningen er ligeledes sendt til de andre fynske kommuner. I Svendborg, Faaborg-Midtfyn, Assens og Nyborg Kommuner er anmodningen om forhøjelse af takster indstillet til at blive afvist med begrundelsen, at kommunen følger det fastlagte taxiindeks. Langelands Kommune forventer at give en takststigning, da de ikke har hævet taksterne siden 2011.

Sidst, der blev givet en ekstraordinær takststigning uafhængig af taxiindekset i Odense Kommune, var i 2008, hvor taksterne steg med 4,9 %. Stigningen var begrundet i den voldsomme stigning i brændstofpriserne.

INDSTILLING

By- og Kulturforvaltningen indstiller til udvalget, at byrådet afviser ansøgning om forhøjelse af taxitaksterne fra 1/1 2016, således at taksterne er uændret.

By- og Kulturudvalget anbefaler indstillingen.

Udvalgsmedlem Alex Ahrendtsen stemmer imod indstillingen.

Borgmesterforvaltningen har ingen bemærkninger.

Beslutning

Økonomiudvalget anbefaler By- og Kulturudvalgets indstilling.

Borgmester Anker Boye og rådmand Steen Møller deltog ikke i mødet.

Sagsfremstilling

Der henvises til sagsresuméet.

EFFEKT

Sagen har ingen konsekvenser for et eller flere af byrådets otte effektmål, idet der er tale om en lovbunden opgave.

Økonomi

Sagen har ikke økonomiske konsekvenser for Odense Kommunes kassebeholdning og serviceudgiftsramme.

Punkt 2: Godkendelse af Værdighedspolitik og indsatser til udmøntning af politik

27.00.00-P20-1-15

Resume

I Finansloven for 2016 er der afsat 1 mia. kr. årligt til at styrke kommunernes arbejde med en værdig ældrepleje. Odense Kommunes andel er 31,6 mio. kr.

For at få del i midlerne skal der udarbejdes:

- En Værdighedspolitik.
- En redegørelse for de indsatser, som skal udmønte Værdighedspolitikken.

I denne udvalgssag præsenteres et forslag til Odense Kommunes Værdighedspolitik samt indsatser til udmøntning af Værdighedspolitikken.

INDSTILLING

Ældre- og Handicapforvaltningen indstiller til udvalget, at byrådet godkender:

1. Odense Kommunes Værdighedspolitik.
2. Indsatser til udmøntning af Værdighedspolitik.
3. Midlerne til udmøntningen af Odense Kommunes Værdighedspolitik tilføres Ældre- og Handicapudvalget i årene 2016-2019.

Ældre- og Handicapudvalget anbefaler indstillingen.

Borgmesterforvaltningen har ingen bemærkninger.

Beslutning

Økonomiudvalget anbefaler Ældre- og Handicapudvalgets indstilling.

Borgmester Anker Boye og rådmand Steen Møller deltog ikke i mødet.

Sagsfremstilling

I sagsfremstillingen beskrives kort krav og formalia til udmøntning af midlerne fra Værdighedsmilliarden. Dernæst præsenteres værdighedspolitikken og endelig indsatserne, som skal udmønte Værdighedspolitikken.

1. Krav og formalia

I Finansloven for 2016 er der afsat 1 mia. kr. årligt til at styrke kommunernes arbejde med en værdig ældrepleje - den såkaldte "Værdighedsmilliard". Odense Kommunes andel er 31,6 mio. kr.

Af Finansloven fremgår det:

"At ældre borgere skal have mulighed for at fortsætte med at leve det liv, den ældre ønsker, med størst mulig selvbestemmelse. Plejen og omsorgen skal tage udgangspunkt i den enkelte ældres behov, så den enkelte kan leve et værdigt liv".

Kommunerne skal på den baggrund formulere en værdighedspolitik, hvor de overordnede værdier og prioriteringer på ældreområdet beskrives. De tildelte midler til ældreområdet skal dels understøtte det fortsatte arbejde med værdighed, dels understøtte udbredelsen og implementeringen af en værdighedspolitik. Der er følgende krav til værdighedspolitikken og midlernes anvendelse:

- Værdighedspolitikken skal understøtte arbejdet i forhold til livskvalitet, selvbestemmelse, kvalitet, tværfaglighed og sammenhæng i plejen, mad og ernæring samt en værdig død.
- Midlerne skal anvendes til udmøntning af værdighedspolitikken og anvendes ud over det vedtagne budget for 2016.
- Den første værdighedspolitik skal godkendes af byrådet. Derudover skal byrådet vedtage en ny værdighedspolitik i det første år af hver valgperiode gældende for de efterfølgende fire år. Politikken skal offentliggøres på kommunens hjemmeside i første halvår af 2016.
- Ved offentliggørelsen af værdighedspolitikken skal der redegøres for, hvordan der arbejdes med værdighedspolitikken, og hvordan de tilførte midler anvendes til at understøtte Odense Kommunes værdighedspolitik.
- Der skal med revisorpåtegnet regnskab redegøres for, at midlerne er anvendt som forudsat.
- De afsatte midler fordeles mellem kommunerne på baggrund af en objektiv fordelingsnøgle for udgiftsbehovet på ældreområdet.

2. Odense Kommunes Værdighedspolitik

Selvværd og identitet skabes gennem vores relationer med andre mennesker. Når vi føler os værdsat og anerkendt, så vokser vi som mennesker. Oplever vi, at der vises tillid til os, så tager vi ansvar, får mere energi, og med det følger mere livskvalitet. Det skaber den følelse af selvværd og ligeværd, som er helt fundamental for følelsen af værdighed.

Værdighed er at blive mødt med den rehabiliterende tilgang, der er den grundlæggende metode i mødet med den ældre borger i Odense Kommune. Her tager vi udgangspunkt i borgerens ønsker, og med et helhedssyn på borgerens situation samarbejder vi gennem meningsfulde indsatser om at skabe mest mulig selvstændighed og livskvalitet for borgeren.

For at opnå, at borgeren er motiveret og engageret i sit eget rehabiliteringsforløb, formulerer borgeren selv sit retningsgivende mål. Det retningsgivende mål afspejler borgerens håb/drøm/ønske for fremtiden.

Derfor ligger den rehabiliterende tilgang og det værdige samarbejde til grund for Odense Kommunes værdighedspolitik. Borgerens mål og forståelse af egen situation er udgangspunktet i mødet med kommunens ansatte. Alle indsatser skal give mening for borgerne og skal skabe livskvalitet og værdi i forhold til borgernes individuelle hverdag.

Hvad er værdighed?

Værdighed opstår, når vi ser hinanden som lige betydningsfulde og værdifulde for den relation, vi har sammen. Ligeværdige mennesker møder hinanden med respekt og ordentlighed, også selvom de ikke har samme evner eller ressourcer.

Målgruppen for Odenses Værdighedspolitik

Målgruppen for Odense Kommunes Værdighedspolitik er ældre borgere i Odense Kommune med en nedsat funktionsevne.

Værdier og strategier i Odense Kommunes Værdighedspolitik

Samarbejdet mellem Odense Kommune og borgeren om de indsatser og metoder, der anvendes, skal støtte og udvikle borgerens inklusion i samfundet. Med andre ord skal Odense Kommune sørge for, at borgeren oplever at være en respekteret og værdsat samfundsborger. Alt, hvad vi gør i samarbejde med borgeren, skal give mening for borgeren. Udgangspunktet er derfor den rehabiliterende tankegang.

Fokus for Odense Kommunes Værdighedspolitik er:

- 1) Livskvalitet
- 2) Selvbestemmelse
- 3) Kvalitet, tværfaglighed og sammenhæng i plejen
- 4) Mad og ernæring
- 5) En værdig død

Disse værdier kommer til udtryk gennem den rehabiliterende tilgang, når:

- Borgeren oplever mest mulig selvbestemmelse, selvstændighed og kontrol over sin egen hverdag.
- Borgeren oplever mest mulig livskvalitet, som omfatter tryghed, sikkerhed og sociale relationer.
- Borgeren kan se størst mulig sammenhæng mellem hverdagslivet og kommunens tværfaglige indsatser.
- Borgeren oplever bedst mulig kvalitet i kommunens indsatser, så håbet om et godt liv styrkes, og social isolation mindskes.
- Borgeren oplever, at mad, måltider og ernæring giver mest mulig identitet, værdighed, og skaber fællesskab og dermed bidrager til et meningsfyldt liv.
- Borgeren og familien også i den sidste del af en borgers liv oplever indsatser, der bedst muligt fastholder livskvaliteten.

For at udleve værdierne i Værdighedspolitikken vil vi arbejde for:

1. At borgerens situation afklares, og indsatser besluttet ud fra en tværfaglig og helhedsorienteret vurdering i samarbejde med borgeren og eventuelle pårørende.
2. At indsatserne iværksættes ud fra borgerens egne ønsker og mål.
3. At der løbende evalueres på, om borgeren oplever et ligeværdigt samarbejde, og om effekten af indsatserne er med til at bevare og/eller øge borgerens livskvalitet.
4. At medarbejderne har et tværfagligt blik for hele borgerens liv og altid med fokus på at have et ligeværdigt samarbejde med borgeren.
5. At arbejdspladserne er organiseret tværfagligt med fokus på bestemte funktionsnedsættelser, så der sikres mest mulig kvalitet i indsatserne.
6. At Odense Kommunes medarbejdere har viden, metoder og kompetencer til at samarbejde værdigt med borgeren, så borgeren føler sig anerkendt og værdsat.
7. At mad, måltider og ernæring skal være med til at bevare og udvikle den enkeltes funktionsniveau.
8. At alle medarbejdere ved, hvad ernæring betyder for rehabiliteringsforløb, og hvordan de i samarbejde med borgerne kan være med til at skabe rammerne for det gode måltid.
9. At demente borgere skal kunne forvente nærvær, kommunikation, pleje og daglig omsorg, og at de pårørende tilbydes relevante aflastningstilbud.

Hvad kan borgerne og deres pårørende forvente af Odense Kommune?

Gennem Odense Kommunes Værdighedspolitik og strategi for rehabilitering kan man som borger og pårørende forvente følgende:

- At man får støtte baseret på egne mål, behov og livssituation.
- At man oplever øget livskvalitet gennem større selvstændighed.
- At man får den indsats, man har behov for, og som har den største effekt.
- At man møder motiverede medarbejdere, der arbejder både rehabiliterende og tværfagligt, og som indgår i et tæt og ligeværdigt samarbejde med borgeren.
- At man får et værdighedsskabende og professionelt velfærdstilbud.

3. Indsatser til udmøntning af Værdighedspolitikken

I skemaet er præsenteret de indsatser, som skal udmønte Odense Kommunes Værdighedspolitik (for uddybning af indsatser henvises til bilaget). Det er forvaltningens skøn, at indsatserne vil føre til ca. 37 årsværk fordelt på blandt andet sygeplejersker, træningsterapeuter, diætister og farmaceuter.

Et opmærksomhedspunkt i forhold til 2016 er, at der er færre måneder til at få anvendt midlerne, da indsatserne tidligst kan starte ultimo marts 2016. Derfor er der i 2016 midler til rest, som anvendes til indsatser afgrænset til 2016.

Et opmærksomhedspunkt i forhold til 2017 er, at der er reserveret midler, der kan prioriteres til nye/andre indsatser.

Endelig er der et opmærksomhedspunkt i forhold til de konkrete krav for anvendelsen af midlerne. Her har ældre- og sundhedsministeren lovet, at kommunerne ville høre nærmere i januar. Ældre- og Sundhedsministeriet har dog stadig ikke

skrevet til kommunerne. Indsatskemaet skal derfor tages med et forbehold, såfremt enkelte af indsatserne ikke opfylder kravene til anvendelsen af midlerne.

Indsat	Formål	Budget			
		2016	2017	2018	2019
Tværfagligt samarbejde	Det tværfaglige samarbejde i driften skal styrkes yderligere for at sikre størst mulig sammenhæng i borgerens rehabiliteringsforløb.	7,9	15,1	15,3	15,6
- Sygeplejen og træning	Træningsområdet og sygeplejen tilføres midler. Terapeuter og sygeplejersker er nøglepersoner i forhold til det tværfaglige samarbejde.	7,4	14,1	14,3	14,6
- Farmaceuter	Ansættelse af farmaceuter, så læren fra Projekt Sikkerhed og Kvalitet i Medicinhåndteringen implementeres og videreudvikles.	0,5	1,0	1,0	1,0
Demens	Flere demente borgere skal kunne deltage i kommunens aktivitetstilbud. Hjemmevejledning til yngre demente borgere styrkes.	1,6	3,3	3,3	3,3
- Byhuset	Aktivitets- og træningstilbuddet tilføres midler, så flere borgere kan deltage i tilbuddet.	1,0	2,0	2,0	2,0
- Aktivitetstilbud for demente	Øvrige aktivitetstilbud for demente borgere tilføres midler, så flere borgere kan deltage i tilbuddene.	0,4	0,8	0,8	0,8
- Hjemmevejleder	Hjemmevejledning til yngre demente borgere (40 til 70 år) og deres pårørende tilføres midler.	0,2	0,5	0,5	0,5
Mad og ernæring	Maden giver borgeren energi og kræfter. Udvalget skal afspejle de forskellige målgrupper, som har forskellige behov og ønsker.	1,9	3,8	3,2	3,2
- Diætister	Ansættelse af diætist til arbejdet med borgere med sundhedsskadelige ernæringstilstand, som fx underernæring eller fejlsynkning.	1,1	2,6	2,6	2,6
- Madudvikling	Udvikling af mad til borgere med dysphagi (synkeproblemer) samt generel kulinarisk udvikling af maden.	0,4	0,5	-	-
- Måltidsguides	Ansættelse af projektmedarbejder, der skal uddanne frivillige måltidsguides.	0,2	0,3	0,2	0,2

Reserverede midler		-	9,4	9,8	9,5
I alt 2016 til 2019 indsatser		11,4	31,6	31,6	31,6
2016 Indsatser					
Jul for ensomme ældre	Afholdelse af juleaften for ensomme ældre, som ønsker at fejre højtiden med andre ældre.	0,4	-	-	-
En værdig død	Afdækning af den nuværende palliative indsats* og mulighederne for at øge indsatser inden for området med særligt fokus på Lysningen og natområdet.	1,7	-	-	-
Udviklingstiltag demensområdet	Der afsættes midler til at arbejde intensivt med de seks udviklingstiltag: Fokus på Demente - Odense går foran, Det gode Hverdagsliv, Interesefællesskaber, Butiksmiljø, Privat Opholdssted eller Ældrekollektiv samt Indretning - Mere fælles, mindre lejligheder.	0,5	-	-	-
Udlån af træningsudstyr	Sikre bedst mulige vilkår for borgerens træning i eget hjem gennem udlån af træningsredskaber.	0,4	-	-	-
Cykler til Plejecentre	Indkøb af cykler til plejecentre, så beboerne kan deltage i "Cykling uden alder".	0,6			
Anlægsmidler til Byhuset	Midler, der skal sikre, at tilbuddet kan udvide sine aktiviteter og rumme flere demente borgere i deres indsatser.	0,5			
Den borgernære drift	For at minimere antallet af forskellige medarbejdere i borgerens hjem, når det faste personale er på kursus, afsættes der midler til fastholdelse af vikarer, så der kan sikres en optimal planlægning og stabil drift.	13,6	-	-	-
Madudvikling	Udvikling af maden til Leve Bo enheder samt udvikling af kokebog til inspiration af personalet i Leve Bo enheder.	1,2	-	-	-
Kompensation til driften	Driften får midler til at udfylde vagtplanen for de medarbejdere, som deltager i Måltidsakademiet i 2016.	1,3	-	-	-
I alt 2016 indsatser		20,2			
I alt		31,6	31,6	31,6	31,6

*Palliativ indsats er indsatser til lindring af livstruende sygdomme.

EFFEKT

Borgernes indkomst skal stige

Værdighedspolitikken og indsatserne til udmøntning af Værdighedspolitikken skal understøtte en fortsat værdig ældrepleje, som gør det attraktivt at bosætte sig i Odense Kommune.

Flere kommer i uddannelse og job

Der er afsat midler til ansættelse af personale i flere af indsatserne, som skal udmønte politikken.

Flere funktionsdygtige ældre og handicappede

Værdigheden i ældreplejen bliver understøttet via den rehabiliterende tilgang, der sigter mod at fastholde/styrke borgernes evne til at klare hverdagen og træne sig op til et bedre funktionsniveau.

Økonomi

Med aftalen om finansloven for 2016 afsættes der 1 mia. kr. årligt fra 2016 og frem til at understøtte udbredelsen og implementeringen af en værdighedspolitik i kommunerne. Midlerne ligger ud over kommunernes budget for 2016. KL og regeringen er enige om at gøre endelig status på ordningen i foråret 2019. For Odense Kommune betyder finanslovsaftalen, at der fra 2016 bliver tilført 31,656 mio. kr. årligt til at understøtte udbredelsen og implementeringen af en værdighedspolitik. Beløbet er dog foreløbig kun udmeldt for 2016.

Efter den endelige status i 2019 vil midlerne fremadrettet blive udbetalt sammen med bloktilskuddet efter en objektiv fordelingsnøgle for ældreområdet. Når midlerne bliver en del af bloktilskuddet, vil de indgå som en del af de politiske drøftelser til Budget 2020.

Denne sag har ikke påvirkning på Odense Kommunes kassebeholdning og serviceudgiftsramme.

Tilskuddet bliver konteret som indtægt på servicerammen (altså en indtægt på udgiftssiden) og tiltagene som udgift på servicerammen og har dermed ingen påvirkning af den samlede serviceramme.

Bilag

Bilag Indsatskema til udmøntning af Værdighedspolitik

Punkt 3: Beslutning om overdragelse af personalekantiner til Ældre- og Handicapudvalget

82.10.00-A00-1-16

Resume

Ældre- og Handicapforvaltningen og By- og Kulturforvaltningen fremsender forslag til fremtidig organisatorisk placering af personalekantinerne i Ældre- og Handicapforvaltningen.

Personalekantinerne placeres i Ældre- og Handicapforvaltningen organisatorisk under mad- og måltidschefen, der ud over personalekantinerne vil have Byens Køkken i reference. Der lægges op til, at beslutningen effektueres pr. 1/3 2016.

I forbindelse med byrådets vedtagelse af budget 2016 vedtog byrådet, at:

”Byens Køkken står for madlavningen til byens ældre og har gennem de sidste par år gennemført en forandring, hvor maden, måltidet og ernæringen i højere grad samtænkes ind i en større helhed. Forligspartierne ser et større potentiale i dette, hvor både visionerne om måltidet og kapaciteten i storkøkkenet kan udnyttes bedre. Derfor ønsker forligspartierne at sammentænke kommunens personalekantiner med Byens Køkken. By- og Kulturudvalget får sammen med Ældre- og Handicapudvalget til opgave at finde den rette model for placering under Ældre- og Handicapudvalget, hvor der også tages hensyn til, at der stadig skal være personale og forskelligt udbud og levering af mødeforplejning på de berørte steder.”

INDSTILLING

Ældre- og Handicapforvaltningen og By- og Kulturforvaltningen indstiller til respektive udvalg, at byrådet godkender:

1. Personalekantinerne placeres pr. 1/3 2016 organisatorisk under Ældre- og Handicapudvalgets umiddelbare forvaltning.
2. Budgetansvaret placeres med tilbagevirkende kraft fra 1/1 2016 i Ældre- og Handicapudvalget.
3. Der foretages en budgetneutral tillægsbevilling vedrørende personalekantiner på 7.028.194 kr. i 2016 og 7.165.133 kr. i 2017 og frem på områder med overførselsadgang fra By- og Kulturudvalget til Ældre- og Handicapudvalget.

Ældre- og Handicapudvalget anbefaler indstillingen.

By- og Kulturudvalget anbefaler indstillingen.

Borgmesterforvaltningen har ingen bemærkninger.

Beslutning

Økonomiudvalget anbefaler Ældre- og Handicapudvalgets og By- og Kulturudvalgets indstillinger.

Borgmester Anker Boye og rådmand Steen Møller deltog ikke i mødet.

Sagsfremstilling

Personalekantinerne i Odense Kommune har de senere år udviklet sig hen imod en mere bæredygtig profil, hvor 40 % af råvarerne er økologiske. Derudover har personalekantinerne fået en sundere og grønnere profil, hvilket er et arbejde, der fortsætter og udvikles yderligere i årene fremover.

Ved at organisere personalekantinerne og Byens Køkken i Ældre- og Handicapforvaltningen under samme ledelse forventes det:

- At der fortsat kan leveres god kvalitet.
- At personalekantinerne og Byens Køkken kan udvikle arbejdet med sundhedsfremme og bæredygtighed yderligere.

I 2016 vil primært kantinen på Ørbækvej 100 opleve forandringer, fordi den vil fungere som teststed for udvikling af et nyt koncept for personalekantiner, hvor fokus vil være på bedre kvalitet og udvikling af mødeforplejning. Erfaringerne fra personalekantinen på Ørbækvej 100 forventes at kunne overføres til kommunens øvrige personalekantiner i 2017.

Ud over personalekantineerne overflyttes Blomsterservice og administration af giftefogedfunktionen. I forhold til sidstnævnte er funktionen p.t. placeret i By- og Kulturforvaltningen under personalekantine grundet personaleafhængighed, og funktionen følger derfor indtil videre med til Ældre- og Handicapforvaltningen.

Mange personalegrupper - eksempelvis medarbejdere på folkeskoler og plejecentre – har ikke i lighed med mange administrative medarbejdere mulighed for at købe frokost på arbejdspladsen. Det skal undersøges, om et ”to-go” koncept kan udvikles og tilbydes til de arbejdspladser, der ikke har en personalekantine. Konceptet skal udvikles med udgangspunkt i den overskudskapacitet, der er i Byens Køkken og de nuværende personalekantine.

Sagen indebærer ændring i Odense Kommunes styrelsesvedtægt. Der forelægges særskilt sag herom for Odense Byråd.

Der har den 28/1 2016 været afholdt ekstraordinært lokaludvalgsmøde i kantiner, således at medarbejdersiden og ledelsessiden kunne komme med deres høringssvar til sagen ”Beslutning om overdragelse af personalekantine til Ældre- og Handicapforvaltningen”:

"Høringssvar:

Vi hilser det velkommen, at man vil kigge på kantineernes fremtidige udvikling, og ser frem til at samarbejde med Byens køkken.

Vi synes, at det lyder rigtig spændende med de forskellige projekter, der er tænkt ind, eks. testkantine på Ørbækvej, To-Go produktion og levering på mindre arbejdssteder.

Vi forventer samtidig, at der i det fremtidige samarbejde, herunder i forbindelse med projekterne, vil blive gjort brug af vores store viden og erfaring, samt vores brede faglighed indenfor kantineområdet.

Vi har alle arbejdshandskerne på og fremadrettet arbejder vi i en enhed under ÆHF, men ønsker at vi alle får en rigtig god information løbende.

Med venlig hilsen
Medarbejdersiden og ledelsessiden i personalekantine"

EFFEKT

Flere kommer i uddannelse og job

Personalekantineerne har i lighed med Byens Køkken en meget social profil, hvor mange af medarbejderne er ansat på særlige vilkår. Det er en profil, der fastholdes og udvikles yderligere.

Økonomi

Den nye håndtering af personalekantine i Odense Kommune vil medføre, at 52 medarbejdere flyttes organisatorisk fra By- og Kulturforvaltningen til Ældre- og Handicapforvaltningen med virkning fra den 1/3 2016. Budget og regnskab overføres med tilbagevirkende kraft for hele 2016. I budgettet er indeholdt udgiften til madordningen for medarbejdere i kommunen.

Budget til omplacering vedr. Kantine (hele kr.)

	2016 (2016- pris)	2017 (2017- pris)	2018 (2017- pris)	2019 og frem (2017-pris)
Kantine drift og personale	6.291.842	6.411.845	6.411.845	6.411.845
Overhead	736.352	753.288	753.288	753.288
Total	7.028.194	7.165.133	7.165.133	7.165.133

Samlet set sker der en budgetneutral tillægsbevilling vedrørende kantineerne på 7.028.194 kr. i 2016 og frem fra By- og Kulturudvalget til Ældre- og Handicapudvalget.

Ældre- og Handicapudvalgets serviceramme opskrives med 7.028.194 kr. i 2016, og By- og Kulturudvalgets serviceramme nedskrives med 7.028.194 kr. i 2016.

Sagen påvirker ikke kommunens samlede serviceramme eller kassebeholdning.

Punkt 4: Rammeudmelding for Budget 2017 og overslagsårene 2018-2020

00.00.00-A00-13-15

Resume

I denne sag skal Økonomiudvalget behandle rammeudmeldingen for Budget 2017 og overslagsårene 2018-2020. Knappe økonomiske ressourcer og stramme rammevilkår har været et grundvilkår for Odense Kommune i adskillige år. Med indførelsen af det årlige omprioriteringsbidrag på 1 pct. til staten til prioriterede indsatser, som ikke nødvendigvis ligger i kommunalt regi, er vilkårene strammet yderligere. Dertil kan tillægges Odense Kommunes egne udfordringer med beskæftigelsesområdet og usikkerheden om konsekvenserne af en kommende udligningsreform i 2018. Endelig viser de økonomiske måltal for Budget 2016 et budget, der kun på kort sigt er i balance.

Budget 2017 tager afsæt og udgangspunkt i den beskrevne økonomiske virkelighed, der er blevet endnu strammere end i det foregående budget, og som udfordrer styringen og budgetlægningen i Odense Kommune. For hvordan kan der skabes et lokalt råderum til politiske prioriteringer eller bare til uafviselige udfordringer, når budgetterne i forvejen synes at være for stramme?

Det står allerede nu klart, at der må foretages yderligere effektiviseringer fremadrettet for at få økonomien til at hænge sammen på kort sigt. Der bliver indlagt en effektivisering på 1 pct. af driftsudgifterne i 2017 og 2 pct. i 2018 og frem for at skabe balance i økonomien i et 2 årigt perspektiv. Det skyldes i høj grad overvæltningen af det årlige omprioriteringsbidrag på 1 pct. af de kommunale udgiftslofter, der svarer til et årligt bidrag på 85 mio. kr. for Odense Kommune, som kommunerne er blevet pålagt at finde. Vejen tilbage til at få en mere langsigtet strukturel balance mellem indtægter og udgifter skal kommunen selv skabe, og det vil tage tid. Det vil ikke ske i budget 2017, men ambitionen er at nå dertil, når udligningsreformen for 2018 bliver indarbejdet på indtægtssiden.

For at bringe budgettet i balance på kort sigt i budget 2016 blev der arbejdet med udvalgsfordelte rammebesparelser og tværgående effektanalyser. Erfaringer fra disse to former for effektiviseringer har dog vist, at for at skabe mere budgetsikkerhed og få de mest optimale besparelser er det mere hensigtsmæssigt at udmønte alle rammebesparelser forlods til udvalgene. Det foreslås derfor i denne sag, at der bliver udmøntet rammebesparelser til udvalgene efter fordelingsnøglen driftsområder med overførselsadgang korrigeret for fælles puljer. Det betyder samtidig, at det er udvalgene, der skal foretage en nødvendig prioritering af ressourcerne. Udvalgene kan efter eget ønske anvende forskellige tilgange til at finde effektiviseringerne - eksempelvis via innovationstilgangen eller optimieringstilgangen. Samtidig vil der stadig være fokus på tværgående initiativer, der kan bidrage til at nedbringe rammebesparelserne. Til blandt andet at understøtte effektiviseringsstrategien i udvalgene har Borgmesterforvaltningen i fælleskab med forvaltningerne udarbejdet et samlet talgrundlag for kommunens økonomi. Talgrundlaget består af "Indblik drift" (tidligere prioriteringsplatform) og "Indblik anlæg". Det skal bidrage til et overblik og en indsigt i kommunens forskellige driftsområder, eksisterende anlægsinvesteringer og anlægsmuligheder.

Med stramme rammevilkår er effektstyring som styringsredskab endnu mere vigtig, da det kan være med til at understøtte arbejdet med at effektivisere og prioritere. Ambitionen med den politiske effektstyring er, at økonomien i kommunen drives ud fra effekterne. Det vil sige, at byråd og udvalg kan prioritere ressourcerne, så de skaber størst nytte for borgerne. En tættere kobling mellem økonomi og effekt kræver transparens både i økonomien og i de skabte effekter.

I budget 2017 intensiveres arbejdet derfor med at skabe gennemsigtighed i budgetterne. Det vil understøtte den demokratiske indsigt og forbedre beslutnings- og prioriteringsgrundlaget i Odense Kommune. Budgetterne har hidtil været baseret på historiske budgettildelinger og tidligere politiske prioriteringer. Det handler derfor om at finde tilbage til kerneopgaverne og få tydeliggjort, hvilke effekter der opnås ved givne indsatser. Økonomiudvalget afprøver i 2016 nulbasebudgettering i forhold til at skabe gennemsigtighed i budgetterne på eget udvalgsområde. Erfaringerne herfra kan resultere i, at budgetteringsmetoden søges udbredt til andre områder.

Ud over de økonomiske tilpasninger, som de stramme rammevilkår giver, så har den landspolitiske dagsorden også ændret sig henimod at give bevillinger med bindinger i indeværende år eller i budgetåret i finansloven, som kan ændre rammevilkårene i det ellers vedtagne budget i Odense Kommune. Det tilsiger, at Odense bør tilpasse budgetprocessen, så den matcher disse nye vilkår. Der foreslås derfor en mere agil budgetproces, hvor der er mulighed for at tage en politisk drøftelse af et forlig, hvis rammebetingelserne herfor har ændret sig ved indgåelse af forlig om finansloven.

De udvalgsfordelte rammebesparelser, der udmeldes her i sagen, er fastlagt på baggrund af nuværende forventninger til rammebetingelser og udfordringer for Odense Kommune. Såfremt der genudmøntes midler fra omprioriteringsbidraget uden bindinger i Økonomiaftalen, skal disse tilbageføres til udvalgene efter samme fordelingsnøgle som anvendt ved rammebesparelserne. Tilbageførelsen kan dog kun ske under forudsætning af, at måltallene i den økonomiske strategi er overholdt for de første 2 år, når det samlede økonomibillede foreligger for både indtægts- og udgiftssiden i august. En eventuel ny prioritering eller tilbageførelse skal foregå i et prioriteringsrum i regi af Økonomiudvalget.

Indhold i sagen

Økonomiudvalget vedtog på mødet den 2/12 2015 Budget- og effektstyring for budgetperioden 2017-2020, og med den sag startede Økonomiudvalget budgetprocessen op for 2017 og overslagsårene 2018-2020. Rammeudmeldingen her konkretiserer budgetprocessen for 2017 yderligere.

Her beskrives, hvilke tiltag og områder der skal arbejdes med i budgetprocessen, hvilke bidrag og leverancer udvalgene skal udarbejde, og endelig udmeldes der konkrete budgetrammer for udvalgene.

For at lette læsevenligheden i sagen gives der her et overblik over de enkelte afsnit i sagen:

- Rammerne for budget 2017
- Talgrundlag – ”Indblik drift” og ”Indblik anlæg”
- Forslag til ny agil budgetproces
- Hvordan skaber vi råderum i Odense Kommune?
- Hvad er finansieringsbehovet i budget 2017?
- Hvilke udfordringer og usikkerheder er der knyttet til rammevilkårene?
- En mere gennemsigtig økonomi
- 2016 som særligt udviklingsår for effektstyring
- Realisering af effektanalyser med økonomisk potentiale til budget 2017
- Igangsættelse af nye effektanalyser med økonomisk potentiale
- Økonomistyringsprincipper
- Anlægsområdet
- Beskrivelse af de øvrige budgettilretninger og analyser, som igangsættes i sagen
- Bestillinger af budgetbidrag fra udvalgene
- Udvalgenes budgetrammer på baggrund af sagen
- Bilag 1: Oversigt over budgetændringer i sagen
- Bilag 2: Afrapportering af de enkelte effektanalyser til budget 2017
- Bilag 3: Talgrundlaget "Indblik drift"
- Bilag 4: Talgrundlaget "Indblik anlæg"

INDSTILLING

Borgmesterforvaltningen indstiller til Økonomiudvalget, at udvalget godkender rammeudmeldingen for budget 2017 og overslagsårene 2018-2020, herunder:

1. Udvalgenes budgetbidrag, jf. sagsfremstillingen
2. Udvalgenes driftsrammer for budget 2017 og overslagsårene 2018-2020:

1.000 kr. - 2017-priser	2017	2018	2019	2020
Økonomiudvalget	1.609.783	1.594.630	1.624.038	1.609.920
Med overførselsadgang	656.991	638.580	665.843	651.725
Uden overførselsadgang	952.792	956.050	958.195	958.195
By- og Kulturudvalget	1.145.668	1.127.549	1.123.457	1.118.090
Med overførselsadgang	1.188.709	1.170.590	1.166.498	1.161.131
Uden overførselsadgang	-43.041	-43.041	-43.041	-43.041
Ældre- og Handicapudvalget	2.084.065	2.056.437	2.056.437	2.056.395
Med overførselsadgang	2.084.065	2.056.437	2.056.437	2.056.395
Beskæftigelses- og Socialudvalget	4.032.410	4.007.197	4.004.531	4.004.531
Med overførselsadgang	654.964	646.730	646.730	646.730
Uden overførselsadgang	3.377.446	3.360.467	3.357.801	3.357.801
Børn- og Ungeudvalget	2.748.649	2.714.057	2.714.001	2.713.601
Med overførselsadgang	2.748.649	2.714.057	2.714.001	2.713.601
I alt	11.620.575	11.499.870	11.522.464	11.502.537

Note. "+"= udgift, "-"=indtægt

Vækstskønnet på de budgetgaranterede områder afventer KL's udmelding (Økonomiaftalen) i juni måned. Det betyder, at skønnet for indtægtsiden først foreligger på dette tidspunkt, hvorfor 2020 er en kopi af 2019 for nuværende.

3. Udvalgenes anlægsbudgetter til konkrete anlægsprojekter til budget 2017 og overslagsårene 2018-2020 udgør følgende:

1.000 kr. - 2017-priser	2017	2018	2019	2020
Økonomiudvalget	123.716	-51.446	27.204	9.092
By- og Kulturudvalget	182.101	198.415	92.525	80.675
Børn- og Ungeudvalget	5.000	0	0	0
I alt	310.817	146.969	119.729	89.767

Note. "+"= udgift, "-"=indtægt

4. Udvalgenes rammer på renter og afdrag til ældreboliger samt balanceforskydninger til budget 2017 og overslagsårene 2018-2020 udgør følgende:

1.000 kr. - 2017-priser	2017	2018	2019	2020
By- og Kulturudvalget:				
Renter	11.844	11.844	11.844	11.844
Afdrag	31.196	31.196	31.196	31.196
Økonomiudvalget:				
Balanceforskydninger	15.562	15.562	15.562	15.562

Note. "+"= udgift, "-"=indtægt

5. Der indarbejdes en optimering af udvalgenes rammer på 1 pct. af driftsområder med overførselsadgang svarende til 72.000.000 kr. i 2017 og 2 pct. af driftsområder med overførselsadgang svarende til 144.000.000 kr. fra 2018 og frem. Optimeringen fordeles efter fordelingsnøglen driftsområder med overførselsadgang ved vedtaget budget 2016 korrigeret for fælles puljer.

1.000 kr. - 2017-priser	Pct. fordeling	2017	2018 og frem
Økonomiudvalget	7,3%	-5.260	-10.519
By- og Kulturudvalget	16,1%	-11.579	-23.159
Ældre- og Handicapudvalget	29,3%	-21.104	-42.208
Beskæftigelses- og Socialudvalget	9,4%	-6.787	-13.574
Børn- og Ungeudvalget	37,9%	-27.270	-54.540
I alt	100,0%	-72.000	-144.000

Note. "+"= udgift, "-"=indtægt

6. Der udmøntes besparelse vedrørende effektanalyser med økonomisk potentiale på driftsområder med overførselsadgang fra 2017 og frem i By- og Kulturudvalget, Børn- og Ungeudvalget og finansielle områder. Besparelsen nedskriver den negative pulje på driftsområder med overførselsadgang under Økonomiudvalget.

1.000 kr. - 2017-priser	2017	2018	2019	2020
By- og Kulturudvalget:				
Energy Lean, vol. 2, anlæg	2.850	2.850	1.850	0
Energy Lean, vol. 2, drift	0	-1.100	-2.200	-2.900
Effektiv drift af de grønne områder	-300	-600	-1.200	-1.200
I alt	2.550	1.150	-1.550	-4.100
Finansielle område:				
Energy Lean, vol. 2, lån	-2.850	-2.850	-1.850	0
Energy Lean, vol. 2, renter	0	78	131	129
Energy Lean, vol. 2, afdrag	0	950	1.900	2.520
I alt	-2.850	-1.822	181	2.649
Børn- og Ungeudvalget:				
Effektiv brug af Ungdomsskoler	-1.500	-1.500	-1.500	-1.500
Økonomiudvalget:				
Pulje vedr. effektanalyser	1.800	2.172	2.869	2.951
I alt	0	0	0	0

Note. "+"= udgift, "-"=indtægt

- Besparselsen vedrørende effektanalyserne Sammenhængende borgerforløb og Kontrakt- og leverandørstyring udmøntes til de berørte udvalg i budgetforslaget og vil fremgå af udvalgenes budgetbidrag. Besparelsen på de to effektanalyser fra 2018 og frem medtages i rammeudmeldingen til budget 2018. Udmøntningen vil få den negative pulje under Økonomiudvalget til at gå i nul.
- En ny agil budgetproces for budget 2017 og frem, hvor der kan være mulighed for politiske drøftelser af et forlig, hvis rammevilkårene ændrer sig på baggrund af indhold i finansloven.
- Der igangsættes et eftersyn af regelsættet principper for økonomistyring, hvor det reviderede regelsæt vil indgå i budgetforslaget.
- Reviderede principper for overførsel af mindreforbrug inden for servicerammen mellem årene indgår i budgetforslaget.
- DUT-princippet ændres fra Budget 2017 og frem, således at DUT-midler både positive og negative over 2.000.000 kr. i udgangspunktet udmøntes til udvalgene, mens de øvrige DUT-midler i udgangspunktet udmøntes til kassen. Den politiske proces for udmøntning af DUT-midler ændres, således at Økonomiudvalget først præsenteres for en drøftelsessag og efterfølgende en beslutningssag om udmøntning af lov- og cirkulæreprogrammet for Budget 2017 og frem.
- Der afsættes 15.000.000 kr. på driftsområder med overførselsadgang under Økonomiudvalget vedrørende trepartsmidler i Odense Kommune fra 2017 og frem.
- Reducering af busbudgettet på driftsområder med overførselsadgang under By- og Kulturudvalget på 16.666.666 kr. i 2020 og 40.000.000 kr. fra 2021 og frem vedrørende bortfald af buslinjer, når letbanen går i drift, jævnfør udredningsrapporten.
- Der afsættes afledt drift på områder med overførselsadgang under Økonomiudvalget på følgende anlægsområder kvarterparker, trafikprojekter 2017 og salg 2019.

1.000 kr. - 2017-priser	2017	2018	2019	2020
Afledt drift	450	900	900	1.700

Note. "+"= udgift, "-"=indtægt

- Tilretning af sidste overslagsår 2020 - budgetændringer, jf. bilag 1.

Beslutning

Økonomiudvalget godkender Borgmesterforvaltningens indstilling med den præcisering, at såfremt der genudmøntes midler fra omprioriteringsbidraget uden bindinger i Økonomiaftalen, skal disse tilbageføres til udvalgene efter samme fordelingsnøgle som anvendt ved rammebesparelserne. Såfremt der sker andre væsentlige ændringer i budgetforudsætningerne frem til budgetforligstidspunktet, skal en ny prioritering i forhold til Økonomiudvalgets budgetforslag foregå i et prioriteringsrum i regi af Økonomiudvalget.

Sagsfremstilling

Rammerne for budget 2017

Odense Kommune har i en årrække, trods stramme rammevilkår, været tro mod at arbejde på at have en økonomi i balance, hvor udgiftsreduktioner har været nødvendige for at matche vigende indtægter.

Med indførelse af det årlige omprioriteringsbidrag på 1 pct. til staten til prioriterede indsatser, som ikke nødvendigvis ligger i kommunalt regi, strammes de økonomiske rammevilkår yderligere for Odense Kommune. Det er medvirkende til, at budget 2016 kun er i balance i de første to år og ikke i et fireårigt perspektiv.

Odense Kommune står i budget 2017 over for egne udfordringer på beskæftigelsesområdet, og der kommer en udligningsreform i 2018, hvis konsekvenser endnu ikke er kendte.

Det betyder, at budgetlægningen for 2017 udfordres dels af udefra kommende strammere rammevilkår og dels af fortsatte begrænsede ressourcer og egne udfordringer.

For at bringe budgettet i balance på kort sigt og om muligt sikre et lokalt råderum er det derfor igen nødvendigt at indlægge effektiviseringer i budget 2017.

Talgrundlaget – ”Indblik drift” og ”Indblik anlæg”

Til at understøtte arbejdet med at finde effektiviseringer og understøtte beslutningsgrundlaget i kommunen har Borgmesterforvaltningen i samarbejde med forvaltningerne udarbejdet et talgrundlag ”Indblik drift” (tidligere prioriteringsplatform) og ”Indblik anlæg”. Begge dele skal gerne være med til at bidrage til en gennemsigtighed i kommunens økonomi og er vedlagt som bilag.

”Indblik drift”

For tre år siden blev prioriteringsplatformen introduceret for byrådet. Produktet er en samling af beskrivelser af kommunens driftsområder i kommunen - et talgrundlag, hvor hvert driftsområde bliver præsenteret på en A4 side. Prioriteringsplatformen er siden blevet udvidet til også at indeholde beskrivelser af et antal underområder. Prioriteringsplatformen blev introduceret som et værktøj til politiske prioriteringer, der skulle afløse de automatiske tildelingsmodeller, der blev afskaffet året før. Prioriteringsplatformen skulle give en overskuelig og bred indsigt i hele kommunens økonomi og skulle med sin form være med til at vise, hvor der var udfordringer i kommunen, og på hvilke områder der med fordel kunne prioriteres.

Prioriteringsplatformen har i sin form vist sig at være god og er i stor udtrækning blevet anvendt politisk og administrativt til blandt andet til benchmark og til at finde undringsbilleder, som effektanalyser er blevet igangsat på baggrund af. Men den er ikke blevet anvendt til at prioritere ud fra, som den oprindelige tanke var. Ud fra den erkendelse skifter prioriteringsplatformen navn til ”Indblik drift”, som er et mere retvisende navn for, hvad den er.

Nyt anlægskatalog ”Indblik anlæg”

Der er de seneste år opstået et behov for, dels at have et overblik over kommunens anlægsp portefølje og dels at have en publikation, som kan håndtere forslag til kommende anlægsinvesteringer. Behovet er opstået efter, at indsamling af anlægforslag for nogle år siden blev taget ud af budgetprocessen. I budget 2016 blev der gjort et forsøg på at integrere dem igen, men prioriteringen viste sig at være vanskelig at foretage, idet der manglede et overblik over eksisterende anlæg - og muligheden for at se eventuelle nye anlægsinvesteringer ind i en helhed.

Der er derfor nu lavet et anlægskatalog, som både indeholder beskrivelser af eksisterende anlæg og indeholder forslag til kommende anlægsinvesteringer. Anlægskataloget kaldes ”Indblik anlæg” og skal i sin form på linje med ”Indblik drift” være med til at give en bred indsigt i kommunens nuværende anlægsp portefølje og mulige anlægforslag. Det vil samtidig være med til at samle alt anlæg ét sted og højne kvaliteten af anlægforslagene.

I det vedlagte bilag ”Indblik anlæg” er der udarbejdet 48 anlægsmuligheder, som er fordelt med følgende tilknytning:

Udvalg	Antal anlægsmuligheder
--------	------------------------

By- og Kulturudvalget	32
-----------------------	----

Børn- og Ungeudvalget	12
Ældre- og Handicapudvalget	4
I alt	48

Udvalgene skal som en del af deres budgetbidrag kvalificere og eventuelt reducere anlægsmulighederne på eget område. De vil herefter indgå i de videre budgetdrøftelser.

Ny agil budgetproces

Ud over det fortsatte arbejde med at fremtidssikre økonomien via tilpasninger og effektiviseringer er det også nødvendigt at justere budgetprocessen.

Med indførelse af omprioriteringsbidraget til staten og de deraf følgende genudmøntede midler til kommunerne, hvis præcise størrelse først kendes sent i budgetprocessen, er rammevilkårene ændrede for kommunerne, idet det økonomiske fundament er blevet mere usikkert.

Samtidig har den landspolitiske dagsorden ændret sig henimod at give bevillinger med bindinger i indeværende år eller i budgetåret i finansloven, som kan ændre rammevilkårene i det ellers vedtagne budget i Odense Kommune. Det tilsiger, at Odense bør tilpasse budgetprocessen, så den matcher disse nye vilkår. Der forslås derfor en mere agil budgetproces, hvor der er mulighed for at tage en politisk drøftelse af et forlig, hvis rammebetingelserne herfor har ændret sig ved indgåelse af forlig om finansloven.

Hvordan skaber vi råderum i Odense Kommune?

Der er grundlæggende tre håndtag at skrue på, når der skal skabes økonomisk råderum i Odense Kommune:

- Øge indtægterne
- Mindske udgifterne til overførselsområdet
- Mindske udgifterne til serviceområderne

I forhold til at øge indtægterne er der igennem vækstpolitikken igangsat en række vækstfremmende indsatser. Investeringerne i vækst og byudvikling forventes med tiden at forbedre kommunens indtægtsgrundlag og dermed forbedre det økonomiske råderum.

At mindske udgifterne til overførselsområdet er et af de centrale håndtag og udfordringer, som Odense Kommune står over for. Odense har en af landets højeste ledighedsprocenter, hvilket tydeliggør, at det er et område med et væsentligt potentiale. Der vil derfor i de kommende år være et stærkt politisk fokus på at få ledige i arbejde og væk fra overførselsindkomst. Det er helt afgørende for kommunens økonomi, og det vil samtidig gavne den arbejdsløse selv. Indtil der kommer fuld effekt af de vækstfremmende indsatser og udgifter, til overførselsindkomsterne begynder at falde, skal der nyt råderum til at skabe balance skabes inden for den eksisterende drift ved at mindske udgifterne til serviceområderne.

Hvad er finansieringsbehovet i budget 2017?

Det økonomiske fundament, som budget 2017 hviler på, er mere usikkert end tidligere, idet måltallene i den Økonomiske Strategi ved budget 2016 kun hang sammen på kort sigt i de første to år og ikke på langt sigt, som følge af de markante usikkerheder omkring bloktilskuddet mv. Derudover er rammevilkårene, som tidligere beskrevet, strammet betydeligt, og endelig har Odense fortsat egne udfordringer, der presser økonomien. Vejen tilbage til at få en mere langsigtet strukturel balance mellem indtægter og udgifter skal kommunen selv være garant for at skabe, og det vil tage tid. Det vil ikke ske i budget 2017, hvor fokus fortsat vil være at få budgettet til at hænge sammen på kort sigt, men ambitionen er klart at nå dertil inden for nogle år.

Der er opgjort et finansieringsbehov til budget 2017 på 1 pct. af driftsområder med overførselsadgang i 2017 og 2 pct. i 2018 og frem svarende til 72 mio. kr. i 2017 og 144 mio. kr. i 2018 og frem. I finansieringsbehovet er der blandt andet medregnet forventede udgifter på beskæftigelsesområdet, indtægter fra særtilskudspulje samt øvrige forventede og uafviselige økonomiske udfordringer.

På plussiden er der ikke medtaget et eventuelt et-årigt finansieringstilskud fra staten, hvor Odense Kommune de sidste 4 år har fået mellem 100-195 mio. kr., og der er ikke indregnet eventuelle genudmøntede midler fra omprioriteringsbidraget, hvor Odense Kommune sidste år fik 67 mio. kr. På minussiden er der ikke afsat råderum til udfordringer på indtægtssiden, herunder eksempelvis et forbedret socio-økonomisk indeks, der sidste år gav en negativ regulering på 20 mio. kr., som reducerer indtægter fra tilskudsordningerne eller mindreindtægter som følge af en mere afdæmpet befolkningsudvikling end tidligere indlagt i tilskudsmodellen.

Hvis forudsætningerne ændrer sig i mere positiv retning, vil det måske kunne generere et råderum, som kan indgå i de videre politiske drøftelser og eksempelvis prioriteres ind i velfærdsområderne eller gemmes til at afbøde senere udfordringer.

I budget 2016 blev der arbejdet med to former for effektiviseringer for at dække finansieringsbehovet og skabe balance:

- Rammeoptimering på 0,5 pct. på udvalgsniveau, som skulle indlægges årligt fra 2017 og frem i rammeudmeldingen
- Effektanalyser med økonomisk potentiale til budget 2017.

Som følge af erfaringerne fra Budget 2016 med de to former for effektiviseringer og det stigende finansieringsbehov foreslås det, at effektiviseringsstrategien ændres i Budget 2017. I stedet for at have flere former for effektiviseringer, som både er udvalgspecifikke og tværgående, udmøntes hele finansieringsbehovet forlods til udvalgene efter fordelingsnøgle driftsområder med overførselsadgang ex. fælles pulje i rammeudmeldingssagen. Det giver mere budgetsikkerhed for det enkelte udvalg. Samtidig vil der stadig være fokus på tværgående initiativer, der kan bidrage til at nedbringe rammebesparelserne.

Opgørelse af finansieringsbehovet til budget 2017 viser, at der bør indlægges en varig optimering på 1 pct. af driftsområder med overførselsadgang i 2017 og frem stigende til 2 pct. af driftsområder med overførselsadgang i 2018 og frem. Afhængig af kommunens økonomiske situation til rammeudmelding 2018 kan det være nødvendigt, at der bliver effektiviseret yderligere, da effektiviseringen i budget 2017 kun forventes at give balance i 2 år.

Det betyder konkret, at den årlige optimeringsprocent vil være følgende:

1.000 kr. – 2017-priser	2017	2018	2019	2020
Optimering indlagt i rammeudmelding for 2017	1 pct.	2 pct.	2 pct.	2 pct.
Optimering indlagt i rammeudmelding for 2018		? pct.	? pct.	? pct.

Hvordan findes og fordeles finansieringsbehovet til udvalgene?

En forlods udmøntning af finansieringsbehovet til udvalgene er kun mulig, fordi bevillingsniveauet er så højt i kommunen. Det betyder dog også, at udvalgene vil stå med et stort ansvar for at finde effektiviseringer og dermed foretage en nødvendig prioritering af ressourcerne. Til at understøtte dette arbejde er der forskellige tilgange, der kan bringes i anvendelse:

- Innovationstilgang
- Effektiviseringstilgang
- Optimeringstilgang
- Besparelser

Innovationstilgangen

Dette er tilgangen, hvor det kreative og innovative sættes i spil som eksempelvis ved en effektanalyse. Det kan være nye eller væsentligt ændrede serviceydelser eller arbejdsprocesser, måder at organisere arbejdet på osv., som driver det. Der vil ofte være behov for en længere tidshorisont for at finde effektiviseringer med denne tilgang. Tilgangen giver mere effekt for færre midler.

Effektiviseringstilgangen

Denne tilgang er den analytiske tilgang, hvor et område gennemanalyseres i dybden. Analysen kan gå på tværs af udvalgene. Tilgangen vil, som ved innovationstilgangen, oftest kræve en længere tidshorisont, inden effektiviseringen kan indhøstes. Tilgangen giver samme effekt for færre midler på nye områder.

Optimeringstilgangen

Ved optimeringstilgangen arbejdes der med produktiviteten i alle led i organisationen både centralt og decentralt. Her vil effektiviseringen kunne findes løbende over tid. En tilgang blandt mange her kunne være at se på mulighederne for at minimere sagsbehandlingerne mest muligt på de områder, hvor størstedelen af borgerne i sidste ende altid får bevilget det, de har ansøgt om. Tilgangen giver samme effekt for færre midler på smartere måder.

Besparelser

Denne tilgang er den mest vidtgående af alle. Her sker der en nedskalering, afvikling eller helt bortfald af opgaver. Det

kan både være i driften og/eller ved de understøttende administrative områder. Tilgangen vil tage udgangspunkt i det samlede budgetgrundlag på drift, og effektiviseringen vil her kunne findes ved omprioriteringer. Tilgangen giver besparelser og bortfald af opgaver.

Tilgangene skal ikke ses adskilt, men i sammenhæng, og kan bruges ind i hinanden. Det betyder, at sammensætningen kan være forskellig fra udvalg til udvalg og bero på, hvad der giver mest værdi for det enkelte udvalg. Ens for alle tilgange er, at de er født ind i et lærings- og effektstyringsperspektiv, hvor bedre og billigere er fundamentet, og hvor formålet er at skabe mere effekt for færre ressourcer.

Til blandt andet at understøtte arbejdet med effektiviseringsstrategien kan det tidligere beskrevne talgrundlag ”Indblik - drift” (tidligere prioriteringsplatform) anvendes.

Til den forlods fordeling af effektiviseringen mellem udvalgene anvendes den sædvanlige fordelingsnøgle driftsområder med overførselsadgang fra vedtaget budget 2016 korrigeret for fælles puljer, eksempelvis barselsudligningsfond, trepartsmidler, elevområdet, reservationspuljer vedrørende beskæftigelsesområdet.

Udvalgsfordelte effektiviseringer

1.000 kr. – 2017-priser	Pct.	2017	2018 og frem
Økonomiudvalget	7,3%	5.260	10.519
By- og Kulturudvalget	16,1%	11.579	23.159
Ældre- og Handicapudvalget	29,3%	21.104	42.208
Beskæftigelses- og Socialudvalget	9,4%	6.787	13.574
Børn- og Ungeudvalget	37,9%	27.270	54.540
I alt	100,0%	72.000	144.000

Udmøntning af effektiviseringer i den størrelsesorden kan som sagt kun lade sig gøre, fordi bevillingsniveauet er så højt i Odense Kommune. Udvalgene har handlemulighed i forhold til disponering af deres ramme, som sikrer budgetsikkerhed. Men det er ikke en let opgave, som pålægges udvalgene.

De udvalgsfordelte rammebesparelser, der udmeldes her i sagen, er fastlagt på baggrund af nuværende forventninger til rammebetingelser og udfordringer for Odense Kommune. Såfremt der genudmøntes midler fra omprioriteringsbidraget uden bindinger i Økonomiaftalen, skal disse tilbageføres til udvalgene efter samme fordelingsnøgle som anvendt ved rammebesparelserne. Tilbageførelsen kan dog kun ske under forudsætning af, at måltallene i den økonomiske strategi er overholdt, når det samlede økonomibillede foreligger for både indtægts- og udgiftssiden i august. En eventuel ny prioritering eller tilbageførelse skal foregå i et prioriteringsrum i regi af Økonomiudvalget.

Hvilke udfordringer og usikkerheder er der knyttet til rammevilkårene?

Der er en række elementer, som på hver deres måde kan påvirke rammevilkårene i Odense Kommune. Her kan nævnes: fortsættelse af det ekstraordinære finansieringstilskud, størrelsen på eventuelle genudmøntede midler fra omprioriteringsbidraget til staten, beskæftigelsesområdet, sanktioner på aftaleoverholdelse, udligningsreform i 2018 og ny model på medfinansiering af sundhedsområdet.

Fortsættelse af det ekstraordinære finansieringstilskud

Kommunerne har i de seneste 4 år fået et årligt ekstraordinært finansieringstilskud til at forbedre likviditeten med. Tilskuddet er de seneste år tildelt efter nogle kriterier, som har været gunstige for Odense. I 2016 fik Odense således 195 mio. kr. i finansieringstilskud, hvilket er det højeste i de fire år. I 2013 fik Odense godt 100 mio. kr.

Både den tidligere og nuværende finansminister har dog varslet, at kommunerne ikke skal opfatte det ekstraordinære finansieringstilskud som permanent, men midlertidigt. Derudover har KL også manet til forsigtighed, da kommunernes likviditet de seneste år er forbedret betydeligt, hvilket kan være med til at udfase tilskuddet. Odense budgetterer derfor ikke som udgangspunkt med finansieringstilskuddet.

Selv om Odense ikke budgetterer med tilskuddet, forventes det dog først at blive udfaset helt i forbindelse med udligningsreformen i 2018. Økonomistyringsmæssigt er tilskuddet årligt og kan derfor med fordel blive anvendt til éngangsinvesteringer, kasseforbedringer eller periodiseringer for at skabe flerårig balance, som var tilfældet i budget 2016 - og vanskeligt til varige løsninger på velfærdsområderne.

Genudmøntede midler fra omprioriteringsbidraget til staten

I finansloven for 2016 blev det årlige omprioriteringsbidrag på 1 pct. til staten gjort permanent frem til 2019. Det er ikke udmeldt, hvor stor en andel der genudmøntes til kommunerne, og om der er bindinger på disse midler. Det forventes at ske i forbindelse med Økonomiaftalen mellem regeringen og KL i juni. I budget 2016 fik Odense genudmøntet 67 mio. kr. af de 85 mio. kr. fra omprioriteringsbidraget. Det lå dog lidt i luften, at genudmøntningen var så høj på grund af det sene tidspunkt i budgetprocessen for indførelse af omprioriteringsbidraget. Det forventes derfor ikke, at der genudmøntes tilsvarende i 2017 og frem.

Der er ikke budgetteret med genudmøntede midler på linje med det ekstraordinære finansieringstilskud, men forventningen er også her, at en del af midlerne vil komme retur til Odense i forbindelse med økonomiaftalen, og at der kan blive udmøntet midler i finansloven. Begge dele kan målrettet til specifikke velfærdsområder.

Beskæftigelsesområdet

Beskæftigelsesområdet har igennem de seneste år været præget af store reformer. Sidste år var det beskæftigelsesindsatsen, der blev revideret, ligesom førtidspensionsområdet, fleksjob- og kontanthjælpsområdet har været reformeret de seneste par år. I 2016 er fokus rettet mod refusionsreformen, hvor refusionssatserne omlægges og tilpasses et nyt fokus på resultater frem for proces. Målet er at få ledige borgere hurtigst muligt i selvforsørgelse. Den enkelte kommune vil i højere grad nu selv kunne vælge og tilrettelægge de indsatser, der vurderes hensigtsmæssige for at få den ledige i job eller uddannelse. Refusionerne vil derfor ikke længere være bundet op på, om en ledig borger er i aktivering eller ej, men på, hvor længe borgeren har været ledig.

Odense Kommune har en af landets højeste ledighedsprocenter, og det er derfor afgørende for kommunens økonomi - specielt set i lyset af refusionsreformen, at det lykkes at få kurven knækket og få flere i arbejde eller uddannelse. Det vil også gavne den ledige selv.

I forbindelse med budget- og effektopfølgningen 1/10 2015 var der skønnet merudgifter på 41,4 mio. kr. på beskæftigelsesområdet i 2015, primært grundet udfordringer på kontanthjælp, sygedagpenge, jobafklaringsforløb samt for forsikrede ledige, hvilket gør, at reservationspuljerne nu er negative på -22,1 mio. kr.

KL lavede i september en prognose for efterreguleringen af beskæftigelsestilskuddet for 2015. KL's prognose skønner, at Odense får en efterregulering på -58,6 mio. kr. på området i 2015. Dette betyder, at der samlet forventes et stort kassetræk i 2016 på omkring 80 mio. kr., når beskæftigelsesområdet for 2015 endeligt opgøres i august. Med den forventede opgørelse for 2015 in mente og indførelse af refusionsomlægningen i 2016 må det forventes, at 2016 også kommer under pres, hvis ikke det lykkes at få ledigheden bragt ned.

Sanktionslovgivning på aftaleoverholdelse

3 mia. kr. af balancetilskuddet svarende til 106 mio. kr. i Odense Kommune, er gjort betinget af aftaleoverholdelse af kommunerne under ét på budget- og regnskabssiden ved servicerrammen og på budgetsiden ved et samlet anlægsniveau for kommunerne.

Kommunerne har indtil videre fået udbetalt det betingede bloktilskud trods en lille overskridelse af det samlede niveau (serviceramme og anlægsniveau set sammen). Regeringen har den 15/1 meddelt kommunerne, at statens tilskud til kommunerne ikke nedsættes i 2016 på trods af en overskridelse på 5 mio. kr. KL har været i kontakt med kommunerne og regeringen for at nå dette resultat.

Det må på den baggrund forventes, at regeringen vil have større fokus på aftaleoverholdelse også i de kommende år, hvilket stiller store udfordringer til den faseopdelte budgetlægning, som KL understøtter. Kommunerne hæfter solidarisk, hvilket betyder, at selv om Odense overholder eller ligger under servicerrammen, kan Odense skulle tilbagebetale en del af det betingede balancetilskud, hvis kommunerne samlet ligger over.

Udligningsreform

Der er varslet en udligningsreform til budget 2018, hvor konsekvenserne af refusionsomlægning på beskæftigelsesområdet skal indarbejdes i tilskudsmodellen. Herudover er Finansieringsudvalget også blevet bedt om undersøge muligheden for at integrere udlændingeudligningen og beskæftigelsestilskuddet i udligningssystemet. Ved den seneste udligningsreform tabte Odense 87 mio. kr. Det vil stille Odense i en meget vanskelig situation, hvis det samme skete ved denne reform.

Som tidligere beskrevet har Odense store udfordringer på beskæftigelsesområdet. Ved udlændingeudligningen får Odense 73 mio. kr. i 2016, hvilket er væsentligt mere end de modeller, som indtil videre har været i spil til at erstatte den nuværende model. Det er derfor afgørende for Odenses handlemuligheder, at kommunen ikke taber ved indarbejdelse af områderne i tilskudsmodellen.

Ny model på medfinansiering på sundhedsområdet

På baggrund af en evaluering af ordningen gennemført i foråret 2015 er regeringen, KL og Danske Regioner enige om, at en ændret medfinansiering skal fjerne mulige incitamentsvirkninger i regionerne til øgede aktiviteter, ligesom den kommunale efterreguleringsmekanisme justeres med fokus på større sammenhæng mellem afregning og eventuel tilbagebetaling. Der er samtidig enighed om, at der bør arbejdes med en yderligere kortlægning af fordele og ulemper ved mulige modeller for at differentiere medfinansieringen, så den målrettes de grupper af borgere, hvor kommunerne har størst mulighed for at påvirke indlæggelser. I den forbindelse vurderes mulighederne for øget gennemsigthed i afregningen mellem de enkelte regioner og kommuner.

Det er endnu uafklaret, hvorledes den nye model konkret vil se ud. Området følges derfor tæt af Sundhedssekretariatet.

En mere gennemsigtig økonomi

Det er en præmis for Odense Kommunes økonomi, at der fremadrettet konstant skal arbejdes med at optimere og effektivisere driften for at kunne skabe råderum til politiske prioriteringer og uafviselige udfordringer. For at kunne skabe dette råderum vil det være nødvendigt at kunne foretage de rigtige prioriteringer, hvilket kræver en omkostningsbevidst organisation med en gennemsigtig økonomi.

Gennemsigthed i budgetterne i Odense Kommune på tværs af forvaltninger og ned i de enkelte sektorområder varierer meget, og på visse områder er der rum til at forbedre beslutningsgrundlaget i forhold til at kunne finde sammenhæng mellem effekt og indsats og dermed kunne foretage de rigtige prioriteringer. Årsagerne til dette er det høje bevillingsniveau og historiske budgettildelinger, hvis konkrete volumener fortoner sig i mange forskellige politiske beslutninger og udviklinger gennem årene.

En gennemsigtig økonomi understøtter den demokratiske indsigt og vil være med til at forbedre beslutnings- og prioriteringsgrundlaget.

Et af redskaberne til at skabe gennemsigthed i økonomien er ved hjælp af nulbasebudgettering.

Borgmesterforvaltningen har i forlængelse af Kultur- og Organisationsudviklingen primo 2016 arbejdet med nulbasebudgettering på alle områder i forvaltningen. Nulbasebudgettering betyder, at alle aktiviteter ud over et minimalt serviceniveau opstilles som beslutningsblokke, som herefter rangeres og prioriteres i forhold opfyldelse af kerneformålet. Ved opstilling af beslutningsblokke skabes gennemsigthed, og det anskueliggøres, hvilke effekter der opnås ved en given indsats. Implementeringen skal være med til at finde besparelser. Erfaringer fra Økonomiudvalgets afprøvning af nulbasebudgettering vil fremgå af Økonomiudvalgets budgetbidrag og kan resultere i, at budgetteringsmetoden søges udbredt til andre områder.

Der udarbejdes effektmål for de kerneydelser, der skal være rammesættende for opgaveløsningen i den enkelte afdeling. Ved at arbejde ud fra kerneydelser sikres der en sammenhæng mellem ansvarsområde og den effekt, der skabes. Ved at knytte effektmål og indikatorer op på de beskrevne kerneydelser, kan der monitoreres, vurderes og omprioriteres på et oplyst grundlag.

Året 2016 som særligt udviklingsår for effektstyring

I budgetprocedure- og effektstyringssagen 2017-2020 besluttede Økonomiudvalget, at hele organisationen i 2016 skal gøre en særlig indsats for at gå elementer og rammer for effektstyringen i Odense Kommune efter i sømmene. Den overordnede ambition er, at effektstyringsuniverset på samme tid bliver mere enkelt og mere virkningsfuldt.

Året 2016 er dermed et særligt udviklingsår for effektstyring i Odense Kommune, hvor vi som organisation træder et skridt til siden, og giver os tid til at kigge grundigt ud i hele organisationen og ind i effektstyringsuniverset, som det folder sig ud og virker i dag - både på politisk og administrativt niveau. Derefter vurderes i fælleskab, hvordan det virker, og hvor der med fordel og mest hensigtsmæssigt skal sættes ind for at justere, videreudvikle og implementere en stadig mere effektiv effektstyring som fælles styringsramme i Odense Kommune.

Da 2016 bliver et særligt udviklingsår for effektstyring, vil der i sagens natur være mange afdækninger, drøftelser, diskussioner osv., der involverer mange forskellige aktører på kryds og tværs i organisationen. For at lette dialogerne om effektstyring er det hensigtsmæssigt, at der indledningsvis laves en fælles begrebs- og referenceramme for "Effektstyring i Odense Kommune". Dette i form af et kort ajourført materiale (primært PowerPoint). Materialet skal forklare centrale begreber i effektstyringsuniverset og som yderligere referenceramme give et historisk rids af udviklingen af effektstyring i Odense Kommune med særlig fokus på den politiske effektstyring. Materialet om effektstyring vil blive formidlet på relevante interne og eksterne portaler, her tænkes i første omgang på kommunens hjemmeside samt medarbejderportalen.

Som væsentligt grundlag for at forbedre effektstyringen fremadrettet er der i første del af det særlige udviklingsår brug for at opbygge fælles viden om, hvorvidt og hvordan effektstyringen rent faktisk er udbredt og udmøntet i organisationen i dag. Arbejdet med at kortlægge og etablere et fælles videngrundlag om effektstyring, med et fremadrettet

læringsperspektiv for øje, kalder vi samlet set et temperaturtjek af effektstyringen i Odense Kommune. Temperaturtjekket gennemføres i første halvår 2016. Resultaterne af temperaturtjekket planlægges præsenteret på en bred konference for politikere, ledere og medarbejdere om resultater af temperaturtjekket, på tværs af forvaltninger, medio 2016. På baggrund af temperaturtjekket udarbejdes der mål og strategier for videreudviklingen af effektstyringen i Odense Kommune. Det arbejde vil ske i efteråret 2016, og ultimo 2016 vil der blive lagt op til en samlet politisk beslutning om videreudviklingen af effektstyringen i Odense Kommune.

Borgmesterforvaltningen er overordnet tovholder for temperaturtjekket, men arbejdet vil ske ved en insisterende involvering og aktiv medvirken af hele organisationen.

Økonomiudvalget besluttede, at der til budgetopfølgningen pr. 1/6 2015 for første gang blev tilføjet en effektopfølgingsdel i sagen. Sagen blev samtidig omdøbt til effekt- og økonomiopfølgning. Tilføjjelsen imødekom et ønske om en oftere opfølgning på effekter end kun én gang årligt i Effektreghnskabets samt et ønske om at tage de første skridt mod en tættere kobling mellem effekt og økonomi. Som en del af udviklingsåret skal den nye Effekt- og Økonomiopfølgning revideres, så den bliver mere enkel, mere politisk relevant, og at den tilbyder brugbar styringsviden. Da den nye version af effekt- og økonomiopfølgningen skal ligge klar inden udarbejdelsen af 1/6 2016-sagen, er revisionsarbejdet allerede i gang. I arbejdet involveres både politiske og administrative interessenter, så sagen i så høj grad som muligt rammer politikernes ønsker og behov.

Realisering af effektanalyser med økonomisk potentiale til budget 2017

I rammeudmeldingen for budget 2016 besluttede Økonomiudvalget, at der skulle arbejdes med effektanalyser med økonomisk potentiale. Effektanalyserne skal tilsammen bidrage med økonomisk provenu på 17 mio. kr. i 2017, 47 mio. kr. i 2018 og 97 mio. kr. i 2019.

Effektanalyserne blev drøftet politisk i forbindelse med budgetbidraget til budget 2016. Dette medførte, at antallet af analyseområder blev reduceret fra 12 til 8. De fire analyser udgik af programmet, fordi de ikke kunne bidrage med økonomisk potentiale inden for budgetperioden, eller at der var væsentlige overlap mellem genstandsområder. Det efterfølgende analysearbejde har vist, at der er tydelige overlap i målgrupper mellem Det Specialiserede Børneområde og Sammenhængende Borgerforløb. Derfor samles analyserne i én. Endelig har effektanalysen af Læringscentre og Centralbiblioteker ikke udvist det forventede økonomiske potentiale.

Det er vurderet, at de nuværende 6 effektanalyser kan imødekomme det økonomiske krav, som Økonomiudvalget har besluttet i Rammeudmelding 2016. De 6 effektanalyser indarbejdes i rammeudmeldingen. De enkelte effektanalyser er udvalgsbehandlet den 20/1 (Økonomiudvalget) og den 26/1 (øvrige stående udvalg) og er samlet i ét bilag, som er vedlagt sagen. Effektanalyserne er afrapporteret med udgangspunkt i:

- Viden, Vilkår og Volumen
- Løsningsbeskrivelse
- Økonomisk potentiale

Effektanalyserne, der kun berører et udvalg: Energy Lean vol. 2, effektiv drift af de grønne områder, effektiv brug af ungdomsskoler, udmøntes i rammeudmeldingen.

De tværgående effektanalyser Sammenhængende borgerforløb og Kontrakt- og leverandørstyring vil i rammeudmeldingen blive lagt i en pulje under Økonomiudvalget. De berørte udvalg skal i deres budgetbidrag i juni 2016 give en beskrivelse af realiseringen af effektanalysen, herunder fordeling af provenu for 2017 på udvalg. Realiseringen fra 2018 og frem vil indgå i rammeudmeldingen for 2018. Dette for at give analysen tid til at kvalificere tallene, så der er mere sikkerhed for tallene.

Effektanalysen vedrørende selskabsskatter bliver indarbejdet i budgetforslaget.

Der vil i forbindelse med udvalgenes budgetbidrag i juni 2016 blive afrapporteret på de 6 analyser.

Effektanalyser med økonomisk potentiale til Budget 2017

1.000 kr. – 2017-priser	2017	2018	2019	2020
-------------------------	------	------	------	------

Driftsområder med overførselsadgang:

Sammenhængende Borgerforløb herunder Det Specialiserede Børneområde samt Sundhed og Forebyggelse, ØKU	10.000	40.000	85.000	85.000
---	--------	--------	--------	--------

Energy Lean, vol. 2, BKU (anlæg)	-2.850	-2.850	-1.850	0
Energy Lean, vol. 2, Finansielle område (lån)	2.850	2.850	1.850	0
Energy Lean, vol. 2, Finansielle område (renter)	0	-78	-131	-129
Energy Lean, vol. 2, Finansielle område (afdrag)	0	-950	-1.900	-2520
Energy Lean, vol. 2, BKU (drift)	0	1.100	2.200	2.900
Effektiv drift af de grønne områder, BKU	300	600	1.200	1.200
Effektiv Brug af Ungdomsskoler, BUU	1.500	1.500	1.500	1.500
Kontrakt og Leverandørstyring på IT –området, ØKU	5.438*	10.463	11.400	11.400
I alt	17.238	52.635	99.269	99.269
Indtægtsside:				
Selskabsskatter	2.800	5.700	8.500	8.500
I alt	2.800	5.700	8.500	8.500

* Der realiseres 2,063 mio.kr. fra effektanalysen Kontrakt- og Leverandørstyring på IT-området i 2016

Af bilaget ”Budgetbidrag for effektanalyse med økonomisk potentiale til budget 2017” fremgår præsentationer af ovennævnte analyser.

Igangsættelse af nye effektanalyser med økonomisk potentiale

Der er i løbet af efteråret 2015 blevet udarbejdet foranalyser på forskellige områder med det formål at afdække nye mulige effektanalyser med økonomisk potentiale på områder, som går på tværs af kommunens udvalg og forvaltninger. Direktørgruppen anbefaler, at der i 2016 arbejdes videre med 5 nye effektanalyser, som kan have økonomisk potentiale fra 2017.

Det drejer sig om:

- Administrationsområdet
- Tilskud
- Straksafklaring i borgersevice
- Miniflexsjob
- Skolekørsel

Effektanalyserne med økonomisk potentiale skal bidrage til at realisere besparelseskravene i de respektive udvalg, som de berører, og på den måde bidrage til, at de resterende besparelseskrav i de berørte udvalg bliver mindre. Effektanalyserne vil blive udarbejdet i foråret 2016 og indgår i de berørte udvalgs budgetbidrag i juni.

Økonomistyringsprincipper

Den grundlæggende økonomistyring i Odense Kommune hviler på den Økonomiske Strategi og regelsættet Principper for Økonomistyring, som begge er godkendt af byrådet. Fundamentet for en gennemsigtig økonomi er dels præcise økonomistyringsprincipper og dels ansvarlig rammestyring i udvalgene.

Eftersyn af Principper for Økonomistyring

For at fastholde en god økonomistyring er det nødvendigt at konsolidere regelsættet Principper for Økonomistyring. Regelsættet skal tilpasses det styringsunivers, som Odense Kommune har, og det skal revideres med hensyn til de gældende regler og principper på området.

Med et eftersyn af regelsættet vil der også blive skabt en fokus på og anerkendelse af økonomistyringsprincipper, som kan være med til at styrke, at alle arbejder i samme retning og med samme mål, samt at alle agerer i henhold til og i overensstemmelse med principper.

Et eftersyn af Principper for Økonomistyring vil indgå i budgetforslaget. Forvaltningerne vil blive inddraget i eftersynet.

Nye muligheder for driftsoverførsler mellem årene inden for servicerammen

I forbindelse med budget 2015 blev der godkendt en model for overførsler mellem årene for driftsmidler inden for servicerammen. Modellens formål var dels at sikre, at Odense Kommune overholdt den udmeldte serviceramme både i vedtaget budget og ved regnskabsaflæggelse, og dels at bidrage til, at kommunerne under ét levede op til budgetlovens krav. Samtidig var modellen med til at forbedre kassebeholdningen, da uforbrugte midler ved regnskabsaflæggelsen som udgangspunkt skulle tilgå kassen.

De seneste år har dog vist, at Odense Kommune og kommunerne under ét ikke har haft udfordringer med at overholde budgetlovens krav vedrørende servicerammen, tværtimod har kommunerne ligget under rammen i alle årene efter indførelse af sanktionslovgivning. Dertil kommer, at det har givet nogle styringsmæssige udfordringer i udvalgene at skulle indmelde forventede overførsler allerede i forbindelse med budgetprocessen midt på året i august. Det har resulteret i, at forventede mindreforbrug i august er blevet til merforbrug ved regnskabsaflæggelsen og visa versa. Endelig er muligheden for opsparing til investeringer via overførsler mellem årene et centralt element i økonomistyringen i de enkelte enheder i kommunen. Det har modellen også udfordret, da muligheden for overførsler skal afklares inden for de enkelte udvalgsrammer.

Det forslås derfor, at der åbnes op for, at udvalgene får mere fri adgang til at overføre driftsmidler inden for servicerammen mellem årene. De endelige principper omkring dette vil indgå i budgetforslaget.

For at understøtte valide indberetninger til KL og prognoser på landsplan skal forvaltningerne fortsat administrativt angive en forventet overførsel i forbindelse med budgetprocessen i august, som rent teknisk bliver indlagt som en pulje under Økonomiudvalget.

Genbesøg af principper for udmøntning af DUT-midler

I forbindelse med budgetforliget til Budget 2016 var forligspartierne enige om at se på, hvorvidt Odense Kommunes praksis med DUT-midler er den rigtige. I de sidste mange år har Odense Kommune kun udmøntet DUT-midlerne til fagudvalgene i særlige tilfælde, og kun efter politisk beslutning.

Odense Kommune har siden 2011 haft et princip for fordeling af DUT-midler. I forbindelse med lov- og cirkulæreprogramssagen bliver der foretaget en konkret vurdering af de økonomiske konsekvenser ved de enkelte love og cirkulærer i Lov- og Cirkulæreprogrammet, herunder om de kan håndteres inden for udvalgenes rammer. I udgangspunktet vil DUT-midler tilfalde kassen. En udmøntning af DUT-midler vil altid bero på en konkret vurdering.

Disse vurderinger vil altid skulle forelægges for Økonomiudvalget, hvorefter det er op til politisk prioritering, hvilke love og cirkulærers økonomiske konsekvenser, der skal udmøntes, og hvilke der skal reguleres over kassen. I forbindelse med lov- og cirkulæreprogramssagen bliver der udarbejdet et bilag. I bilaget er det muligt at se, hvorledes de enkelte love og cirkulærer påvirker Odense Kommune økonomisk, samt hvilke udvalg der økonomisk bliver berørt af de enkelte love og cirkulærer.

Før 2011 blev der ikke foretaget nogen vurdering af, om Odense Kommune allerede opfyldte lovkravet og dermed havde budgetlagt opgaven, eller om opgaven kunne løses inden for de eksisterende rammer. Det betød, at nogle udvalg fik midler til opgaver, de allerede løste, og andre udvalg skulle afgive midler til en opgave, de løste billigere end det beløb, der blev indregnet i DUT-midlerne. Det gjorde, at der i det tidligere princip for udmøntning af DUT skete en omfordeling af midler mellem udvalg, som hverken var begrundet fagligt eller på baggrund af en politisk prioritering.

Borgmesterforvaltningen anbefaler, at Lov- og Cirkulæreprogramssagen først behandles som en drøftelsessag i Økonomiudvalget. Drøftelsessagen vil indeholde en oversigt over, hvordan de enkelte love og cirkulærer påvirker Odense økonomisk, samt hvilke udvalg der økonomisk bliver berørt af de enkelte love og cirkulærer. Samtidig vil drøftelsessagen indeholde en uddybende beskrivelse af de væsentligste ændringer, og drøftelserne vil danne grundlag for beslutningssagen. På det efterfølgende økonomiudvalgsmøde vil der komme en beslutningssag, hvor den endelige udmøntning vedtages. DUT-midler, både positive og negative over 2 mio. kr., udmøntes i udgangspunktet til udvalgene, mens de øvrige DUT-midler udmøntes til kassen. Dette vil dog altid bero på en politisk prioritering. På denne måde sikres det, at udvalgene kompenseres for de største reguleringer, hvorimod de mindre reguleringer skal håndteres inden for udvalgenes egne rammer. Denne model sikrer en gennemsigtighed med, hvilke love og cirkulærer der påvirker udvalgene og kommunen som helhed.

Anlægsområdet

Der er budgetbidrag på en række anlægsområder. Det gælder afledt drift på de løbende anlægsrammer, revidering af budget på jordforsyningsområdet og anlægsperiodiseringer i den faseopdelte budgetlægning.

Opgørelse over afledt drift på løbende anlægsramme

Ifølge økonomistyringsprincipperne skal afledt drift altid tænkes ind og afsættes sammen med anlægsbevillingen. Som en del af rammeudmeldingen skal der derfor afsættes afledt drift til de løbende anlægsrammer vedrørende trafikprojekter og kvarterparker i 2017.

De løbende anlægsrammer prioriteres på projektniveau sammen med opgørelsen af afledt drift som en del af By- og Kulturudvalgets budgetbidrag.

Afledt drift, 2017-2020

1.000 kr. – 2017-priser	2017	2018	2019	2020
Salg 2019				800
Trafikprojekter 2017	250	500	500	500
Kvarterparker 2017	200	400	400	400
Samlet	450	900	900	1.700

Budget på jordforsyningsområdet

Som et led i den Økonomiske Strategi, der blev godkendt i budget 2015, skal By- og Kulturudvalget udarbejde et budgetbidrag vedrørende revidering af budgetterne på jordforsyningsområdet 2017-2019 samt komme med et bud på budgettet for 2020.

Revurderingen af budgetterne skal foretages ud fra den planlagte boligudbygning, efterspørgselssituationen og det planlægningsgrundlag, der er givet i produktionsplanen.

Budgetbidraget indgår herefter i den almindelige budgetproces, hvor der gøres særlig plads til de strategiske overvejelser omkring jordforsyningsområdet og den ellers generelle byudviklingsproces.

Anlægsperiodiseringer i forhold til den faseopdelte budgetlægning

I slutningen af den faseopdelte budgetlægning (KL's koordinering af kommunernes indmeldinger vedrørende budget 2017) kan der opstå et behov for, at kommunerne foretager ændringer i deres anlægsporfølje, således at anlægsniveauet på landsplan overholdes. Dette skyldes målsætningen om, at kommunerne samlet set under ét overholder anlægsniveauet på landsplan ved budgetvedtagelsen, som er fastlagt i Økonomiaftalen og i budgetloven.

By- og Kulturforvaltningen og Borgmesterforvaltningen vil i fællesskab udarbejde et forslag til anlægsperiodisering, hvis det skønnes nødvendigt. Anlægsperiodiseringen vil indgå i 2. behandling af budgettet, da det er her, den faseopdelte budgetlægning kommer i spil.

Beskrivelse af de øvrige budgettilretninger og analyser, som igangsættes i sagen

I sagen indarbejdes der tekniske korrektioner og budgettilretninger i udvalgenes rammer. Der er vedlagt et bilag med en oversigt over budgetændringer, herunder kopieringsfejl.

Letbanens overgang til drift

Letbanen forventes at være færdigbygget til at gå i drift i efteråret 2020. Med budget 2017 tages der hul på overslagsåret 2020, som også er første driftsår for letbanen. Derfor vil der jævnfør udregningsrapporten, i budgetforslaget for 2017 blive taget hul på planlægning og forankring af letbanens driftsorganisation. Dette sker konkret ved følgende tre tiltag:

1. Plan for bortfald af buslinjer. I By- og Kulturudvalgets budgetbidrag skal der være et bidrag, som beskriver en plan for bortfald af buslinjer i 2020, når Letbanen går i drift. Ud fra udregningsrapporten for letbanen vil der ved letbanens åbning være en reduktion af busnettet, da letbanen erstatter de busser, der kører langs letbaneruten. Denne reduktion svarer til ca. 30% af køreplanstimerne. I det foreløbige driftsbudget er busbesparelsen opgjort til 40 mio. kr. årligt, og med rammeudmeldingen udmøntes en reduktion af budgettet til busdrift i 2020 på 16,6 mio. kr. svarende til 5/12 dele af de 40 mio. kr. og 40 mio. kr. for 2021 og frem. Der er tale om et foreløbigt skøn, som blev udarbejdet i forbindelse med udregningsrapporten. Der pågår p.t. en revidering og genberegning af letbanens driftsbudget. Såfremt det giver ændringer i besparelserne på busdrift, vil reduktion i busbudgettet blive tilpasset i Økonomiudvalgets budgetforslag.
2. Der skal udarbejdes en model for driftsorganisationen for letbanen, der beskriver samarbejdet mellem Odense Kommune, Odense Letbane P/S og Fynbus som trafikskelskab.
3. Derudover skal der ske en organisatorisk og styringsmæssig forankring i Odense Kommune i forhold til strategi, bestillerrollen samt udvalgskompetence. 2) og 3) vil blive behandlet i en særskilt sag.

Trepartsmidler (elevområdet)

Der er tildelt trepartsmidler til kommunen i perioderne 2009-2011 og 2012-2015, men det er endnu uafklaret, hvorledes en fremtidig aftale på området vil se ud, og derfor kendes Odense Kommunes andel af finansieringen endnu ikke. Grundet denne usikkerhed blev der i Budgetforslaget for 2016 afsat 15 mio. kr. til trepartsmidler i 2016.

Frem mod budget 2017 vil Odense Kommune igangsætte et arbejde, der skal kigge på kommunens samlede dimensionering, samt samle, kvalitetssikre og understøtte det samlede arbejde med elever og studerende på tværs af Odense Kommune og højne det faglige niveau i forhold til Odense Kommune som uddannelsesinstitution – i samspil med uddannelsesinstitutionerne, herunder lederuddannelse.

På baggrund heraf er en bestilling på en analyse af området, hvilken skal indgå som et budgetbidrag til juni fra Økonomiudvalget. I rammeudmeldingen afsættes en årlig ramme på 15 mio. kr. fra 2017 og frem, som eventuelt tilpasses i forbindelse med budgetforslaget i august, når analysens resultater foreligger.

Afvikling af dækningsafgift på erhvervsejendomme

Jævnfør plan for afvikling af dækningsafgiften på erhvervsejendomme vil promillen blive aftrappet med 0,2 promillepoint årligt samt blive sænket med 4.500 kr. for hver ordinær eller støttet privat arbejdsplads, som skabes i Odense Kommune. Udviklingen i antal arbejdspladser på kommuneniveau vil blive offentliggjort i april, og de afgiftspligtige grundværdier bliver genberegnet i juni. Aftrapningen vil derfor først blive indarbejdet i budgetforslaget for 2017 i august.

Bestillinger af budgetbidrag fra udvalgene

Budgetbidragene består af følgende leverancer:

- Beskrivelse af, hvordan udvalgene udmønter optimering af deres rammer (alle udvalg)
- Realisering af effektanalyserne til budget 2017 (alle udvalg), herunder udmøntning af effektanalysen Sammenhængende borgerforløb og kontrakt- og leverandørstyring i budget 2017 (de berørte udvalg)
- Status på nye effektanalyser med økonomisk potentiale (de berørte udvalg)
- Kvalitetssikrer anlægsmuligheder i "Indblik anlæg" (de berørte udvalg)
- Økonomiudvalgets erfaringer med afprøvning af nulbasebudgettering (Økonomiudvalget)
- Analyse af trepartsmidler (Økonomiudvalget)
- Realisering af plan for bortfald af buslinjer i 2020, letbanen går i drift (By- og Kulturudvalget)
- Afledt drift på løbende anlægsrammer (projektiveau) (By- og Kulturudvalget)
- Revideret budget på de konjunkturfølsomme områder (By- og kulturudvalget)
- Eftersyn af økonomistyringsprincipperne (Økonomiudvalget - indgår i budgetforslaget)
- Nye principper for overførsel af driftsmidler inden for servicerammen mellem årene (Økonomiudvalget - indgår i budgetforslaget)
- Administrative bidrag, herunder takster, anlæg med stjernemarkering, bidrag fra Folkeoplysningsudvalget samt skøn for driftsoverførsler (alle udvalg - indgår i budgetforslaget)

Der vil blive udarbejdet skabeloner til budgetbidragene.

Udvalgenes budgetrammer på baggrund af sagen

I forbindelse med denne sag får udvalgene udmeldt de økonomiske rammer på drift og anlæg samt renter og afdrag på ældreboliger og balanceforskydninger.

Rammerne tager afsæt i budgetoverslagsårene, sådan som de så ud ved budgetvedtagelsen i 2016 tillagt de økonomiske konsekvenser af følgende ændringer:

- Konsekvenser af vedtagne tillægsbevillinger til og med byrådsmødet den 10/2 2016.
- Tekniske korrektioner og øvrige budgettilretninger, herunder pris- og lønregulering.

Rammeudmelding drift

1.000 kr. – 2017-priser	2017	2018	2019	2020
Vedtaget budget 2016	11.447.198	11.399.533	11.420.558	11.420.558
Ændringer	173.377	100.337	101.906	81.979
Samlet rammeudmelding	11.620.575	11.499.870	11.522.464	11.502.537

Note. "+"= udgift, "-"=indtægt

Rammeudmelding anlæg

1.000 kr. – 2017-priser	2017	2018	2019	2020
Vedtaget Budget 2016	311.467	142.619	117.879	117.879
Ændringer	-650	4.350	1.850	-28.112
Samlet rammeudmelding	310.817	146.969	119.729	89.767

Note. "+"= udgift, "-"=indtægt

Rammeudmelding renter på ældreboliger

1.000 kr. – 2017-priser	2017	2018	2019	2020
Vedtaget Budget 2016	11.844	11.844	11.844	11.844
Ændringer	0	0	0	0
Samlet rammeudmelding	11.844	11.844	11.844	11.844

Note. "+"= udgift, "-"=indtægt

Rammeudmelding afdrag ældreboliger

1.000 kr. – 2017-priser	2017	2018	2019	2020
Vedtaget Budget 2016	31.196	31.196	31.196	31.196
Ændringer	0	0	0	0
Samlet rammeudmelding	31.196	31.196	31.196	31.196

Note. "+"= udgift, "-"=indtægt

Rammeudmelding på balanceforskydninger

1.000 kr. – 2017-priser	2017	2018	2019	2020
Vedtaget Budget 2016	15.562	15.562	15.562	15.562
Ændringer	0	0	0	0
Samlet rammeudmelding	15.562	15.562	15.562	15.562

Note. "+"= udgift, "-"=indtægt

EFFEKT

Rammeudmeldingssagen understøtter samtlige af byrådets otte effektmål.

Økonomi

Når Økonomaftalen mellem regeringen og KL foreligger, og servicerammen for 2017 er udmeldt, kan konsekvenserne af sagen på servicerammen for 2017 vises. Det samme gælder af kassebeholdningen, som afventer nye skøn på indtægtssiden og PL-regulering for en præcis opgørelse.

Bilag

Bilag Øvrige budgetændringer

Bilag Bidgetbidrag til Rammeudmelding 2017 Effektanalyser med økonomiske potentiale

Bilag Indblik - Drift 2016

Bilag Indblik - Anlæg

Punkt 5: Forstadspuljen 2016

00.15.00-A00-18-16

Resume

Forstadspuljen har til formål at fremme udviklingen og styrke identiteten i lokalområderne. Forstadspuljen styrker og understøtter ligeledes indholdet i Civilsamfundsstrategien.

Den samlede pulje udgør i 2016 13.570.593 kr. brutto. Der blev i alt ansøgt for 26.923.628 kr.

Følges indstillingen, vil der i 2016 blive bevilget tilskud til ansøgninger for 12.868.910 kr. brutto.

Der indstilles desuden i alt 400.000 kr. (2 x 200.000 kr.) til borgerstyret budgettering i to lokalområder, Bolbro og Skibhuskvarteret og i alt 40.000 kr. (2 x 20.000 kr.) til borgergruppernes omkostninger i forbindelse med forsøgene (annoncer, materialer, borgermøder mv.).

Der indstilles i alt for 13.308.910 kr. brutto.

Følges indstillingerne, vil der herefter restere 67.461 kr. netto, som foreslås overført til forstadspuljen 2017 i forbindelse med budgetopfølgningen.

INDSTILLING

Borgmesterforvaltningen indstiller, at Økonomiudvalget godkender:

1. Ansøgninger til forstadspuljemidlerne 2016 indstilles som beskrevet i bilaget.
2. Der afsættes af forstadspuljen 2016 i alt 400.000 kr. (2 x 200.000 kr.) fra forstadspuljen til borgerstyret budgettering i 2016 i henholdsvis Bolbro og Skibhuskvarteret.
3. Der afsættes af forstadspuljen 2016 i alt 40.000 kr. (2 x 20.000 kr.) til henholdsvis Bolbro og Skibhuskvarteret til borgergruppernes omkostninger i forbindelse med borgerstyret budgettering (annoncer, materialer, borgermøder mv.)

Beslutning

Økonomiudvalget godkender Borgmesterforvaltningens indstilling, dog således at Borgmesterforvaltningen pålægges at indgå i dialog med parterne bag ansøgningen til forslag nr. 12 med henblik på forelæggeslse af beslutningsoplæg til Økonomiudvalget.

Sagsfremstilling

Forstadspuljen har eksisteret siden 2007 og har til formål at fremme udviklingen i lokalområder udenfor bymidten samt styrke identiteten i lokalområderne. Forstadspuljen understøtter Ny Virkelighed og Ny Velfærd og bidrager samtidig til at understøtte Civilsamfundsstrategien.

Økonomiudvalget har på mødet den 6/4 2011 besluttet følgende kriterier for forstadspuljen, som der lægges vægt på i bedømmelse af ansøgninger til puljen:

Overordnede kriterier for ansøgninger

- Projekter, der er nyskabende eller enestående.
- Projekter, der udvikler eller understøtter eksisterende tiltag i lokalområdet.
- Projekter, hvor lokalområdet går sammen og i fællesskab, på tværs af foreninger, institutioner, grupper af borgere m.m. søger midler til at fremme og udvikle deres område og dermed styrker tanken om selv bærende lokalsamfund.
- Projekter, hvor idéen kan udbredes og være til inspiration for andre lokalområder.

Hvem kan søge?

- Foreninger, organisationer og grupper af borgere i Odense Kommune.

Hvem kan ikke søge?

- Enkeltpersoner.
- Erhvervsvirksomheder.
- Kommunale institutioner kan ikke stå som primær ansøger, men som medansøger i samarbejde med andre lokale aktører.

Hvad kan der ydes støtte til?

- Projekter, der gavner og er tilgængelige og åbne for en bred kreds af lokalområdets borgere.
- Projekter, der har lokal forankring og tilfredsstillende flere gruppers behov og interesser (fx vil ansøgninger, der udelukkende støtter en boligforenings beboere, en institutions brugere osv. ikke komme i betragtning).
- Projekter med bred opbakning, fx ved samarbejde mellem forskellige lokale aktører.
- Projekter, der understøtter selv bærende lokalsamfund.
- Projektudvikling (fx forundersøgelse).

Hvad kan der ikke ydes støtte til?

- Projekter, der påfører Odense Kommune drifts- og vedligeholdelsesudgifter.
- Projekter/aktiviteter, der i forvejen hører under kommunens anlægs- og driftsansvar. Forstadspuljen er ikke et supplement til de kommunale anlægs- og driftsbudgetter.
- Projekter, der ved ansøgningsfristen er afholdt/finansierede.
- Projekter med religiøse og partipolitiske formål.

Bevilling af tilskuddet gives under forudsætning af, at samtlige godkendelser, tilladelser og forudsætninger er på plads inden igangsætning af et projekt, og at der ved projektets afslutning aflægges regnskab for de udbetalte midler og en redegørelse for anvendelsen som minimum ifølge de af byrådet vedtagne retningslinjer for økonomisk tilsyn med selvejende institutioner, fonde, foreninger mv. Betingelserne oplyses bevillingsmodtager i bevillingsskrivelsen.

Ansøgninger til forstadspuljen 2016

Der var ansøgningsfrist til forstadspuljen den 1/11 2015. I forbindelse med ansøgningsfristen har der været annonceret med dette i lokalaviser, på kommunens hjemmeside, på Facebook, i nyhedsbreve og på et informationsmøde.

Der er indkommet 71 ansøgninger, og der er i alt søgt for 26.923.628 kr. I alt er 41 ansøgninger indstillet til bevilling, 29 er indstillet til afslag og én ansøger har trukket sig.

Idet der er ansøgt om et betydeligt større beløb, end der er midler til i puljen, har det været nødvendigt at foretage en afvejning i forhold til de ansøgninger, der vurderes bedst at opfylde kriterierne for forstadspuljen, herunder at der i projekterne er samarbejde mellem flere aktører, og at ansøgningerne tilgodeser flere målgrupper og således kommer andre end den ansøgende forening til gode. Denne afvejning fremgår af bilaget til sagen, som er udtryk for forvaltningens vurdering af ansøgningerne ud fra de opstillede kriterier.

En arbejdsgruppe med repræsentanter fra Borgmesterforvaltningen, By- og Kulturforvaltningen, Børn- og Ungeforvaltningen, Beskæftigelses- og Socialforvaltningen og Ældre- og Handicapforvaltningen har udarbejdet forslag til fordeling af midlerne fra Forstadspuljen 2016.

Ansøgningerne for puljen 2016 fordeler sig i nedenstående kategorier:

Emne	Antal ansøgninger	Indstillet	Ansøgt beløb	Forslag til indstilling
Anlægsprojekt, Bygningsanlæg	4	3	2.532.625	2.032.625
Anlægsprojekt, Friareal	28 (heraf har én trukket sig)	14	17.087.113	7.044.494
Inventar & Beboer-/Forsamlings- og	26	15	6.095.245	3.426.825

Klubhus

Fællesarrangement/Aktiviteter	6	3	1.010.000	255.000
Identitet, dokumentation og formidling	7	6	198.645	109.966
Sum	71	41	26.923.628	12.868.910

Siden forstadspuljens etablering har der været ansøgt om følgende beløb:

	Antal ansøgninger	Ansøgt beløb	Indstillinger
2007	46	6.307.556	1.500.000
2008	39	5.813.943	1.807.082
2009	65	12.037.946	2.274.550
2010	55	32.866.165	7.778.443
2011	64	29.614.006	14.577.774
2012	77	55.222.021	10.144.338
2013	59	26.626.483	7.512.000
2013 Aktive Nærmiljøer	33	4.185.501	1.096.350
2014	39	28.745.700	6.910.397
2015	80	37.427.957	12.654.434
2016 (indstilling)	71	26.923.628	12.868.910

Borgerstyret budgettering

Derudover foreslås det, at der afsættes en del af forstadspuljen 2016 til målrettede forsøg med borgerstyret budgettering i to lokalområder, Bolbro og Skibhus. Konkret foreslås det, at der afsættes 440.000 kr., samme beløb som i 2015, til to forsøg af hver 200.000 kr. og 2 x 20.000 kr. til borgergruppernes omkostninger i forbindelse med forsøgene (annoncer, materialer, borgermøder osv). Bolbro anbefales at deltage igen, da områdets arbejdsgruppe har udtrykt ønske om at fortsætte arbejdet med borgerstyret budgettering. Derudover anbefales Skibhuskvarteret indstillet som nyt område. De melder sig aktivt ind som interesserede i at skabe fællesskab med Bolbro som foregangsområde. Forsøget med borgerstyret budgettering i Dalum foreslås med andre ord ikke at fortsætte, da den lokale arbejdsgruppe ikke har taget initiativ til et nyt forløb med borgerstyret budgettering.

Odense Kommune afprøvede som en af de første kommuner i Danmark borgerstyret budgettering i 2014 og 2015. Forsøgene viser, at den lokale involvering og netværksdannelsen styrkes gennem borgerstyret budgettering og skaber nye aktiviteter både under og efter processen, som borgerne kan mødes og være fælles om.

Forsøgene med borgerstyret budgettering har peget på, at de involverede borgergrupper har brug for værktøjer, der giver mulighed for i langt højere grad at styre processen selv. Derfor er der udviklet et nyt proces- og planlægningsværktøj, som beskriver borgerstyret budgettering på et praksisnært niveau. Idéen er, at borgerstyret budgettering på kort tid kan blive et værktøj, som borgergrupper kan anvende med meget lidt kommunal involvering til at skabe engagement og fællesskab i deres lokalområde.

Der er - så vidt vides - ikke udviklet lignende værktøjer i dansk kontekst. Med andre ord er Odense foregangskommune på et område, der taler meget direkte ind i det spor i Civilsamfundsstrategien, der handler om "Fællesskaber, der favner".

Forsøgene med borgerstyret budgettering er i tråd med formålene for forstadspuljen, men måden, der arbejdes på, adskiller sig fra den gængse praksis for forstadspuljen, idet bevillingskompetencen for, hvad midlerne konkret bruges til,

flyttes fra Økonomiudvalget til en direkte afstemning blandt det pågældende lokalområdes borgere.

Forsøgene foreslås forankret i Center for Civilsamfund og fulgt som cases i Odense Kommunes forskningssamarbejde med Center for Idræt, Sundhed og Civilsamfund på Syddansk Universitet med henblik på at opnå forskningsmæssigt belæg for effekterne af forsøgene i forhold til øget fællesskab i lokalområderne.

Herudover foreslås det i tråd med civilsamfundsstrategien, at Center for Civilsamfund i By- og Kulturforvaltningen, og Forstadspuljens sekretariat i Borgmesterforvaltningen går sammen om at øge kendskabet til forstadspuljen med henblik på at sikre en fortsat tilstrømning af ansøgere og nye typer af ansøgninger til puljen. Dette kan f.eks. ske gennem øget markedsføring af puljen, samarbejde og koordinering med kommunens øvrige puljer, f.eks. på Puljens Dag, og gennem samarbejde med Foreningsværkstedet og FrivilligCenter Odense og det nyetablerede Advisory Board for samskabelse mellem frivillige, organisationer og byen.

EFFEKT

Flere borgere er sunde og trives

Et stort flertal af ansøgningerne til forstadspuljen rummer elementer af leg, ophold, fysisk aktivitet, sundhed og trivsel. Det er primært anlægsprojekter, men kan også være aktiviteter og fællesarrangementer. Det er projekter, som bakker op om Odense Kommunes sundhedspolitik og visionen om, at Odense skal være en by, hvor det er let og naturligt at leve sundt sammen.

Flere borgere er betydningsfulde deltagere i fællesskaber

Forstadspuljens fokus er det fællesskabsdannende i lokalområderne. Formålet med puljen er at styrke fællesskabet gennem tilskud til projekter, som aktører i lokalområderne tager initiativ til. Puljens projekter skaber en merværdi i kraft af det frivillige arbejde, der lægges i at få dem iværksat. Flere odenseanere kan herigennem opleve, at de bliver betydningsfulde deltagere i fællesskaber, der deltager aktivt og gør en forskel i deres lokalområde.

Økonomi

Den samlede pulje til fordeling udgør i 2016 13.570.593 kr. brutto

Puljen består af:

11.055.467 kr. Oprindelig bevilling

602.410 kr. Ekstra bevilling i forbindelse med Budget 2016

1.912.716 kr. Restpulje/tilbageløbsmidler 2015

Tildeling af tilskud fra Forstadspuljen sker efter Økonomi- og Indenrigsministeriets regler om momsrefusion (positivlisten). Samlet set er budgetbelastningen mindre end det tildelte beløb på grund af disse momsudligningsregler. Størrelsen på tilskudsbeløbet afhænger af tilskudsmodtagers momsregistrering. Er ansøger fuldt ud momsregistreret, udbetales kun et nettobeløb. Der er i alt ansøgt om udbetaling af bevillinger for i alt 26.923.628 kr., når der er korrigeret for ansøgernes momsregistrering.

Følges indstillingen, vil der i 2016 blive bevilget tilskud til ansøgninger for 12.868.910 kr. brutto.

Der indstilles desuden 400.000 kr. til borgerstyret budgettering i to lokalområder, Bolbro og Skibhuskvarteret og 40.000 kr. (2 x 20.000 kr.) til borgergruppernes omkostninger i forbindelse med dette (annoncer, materialer, borgermøder mv.).

Der indstilles i alt for 13.308.910 kr. brutto til udbetaling.

På baggrund af bevillingsmodtagernes momsregistrering udgør budgetbelastningen i alt 11.196.134 kr.

Følges indstillingerne, vil der herefter restere 67.461 kr. netto, som foreslås overført til forstadspuljen 2017 i forbindelse med budgetopfølgningen.

Sagen påvirker ikke kommunens kassebeholdning eller udvalgets serviceramme.

Bilag

Oversigt over ansøgninger 2016

Punkt 6: Nyt frikommuneforsøg 2016 - 2019

00.00.00-A00-61-16

Resume

Social- og indenrigsministeren indbyder landets kommuner til et nyt frikommuneforsøg.

I modsætning til det igangværende frikommuneforsøg, hvor frikommunerne søgte som enkeltkommuner, skal der denne gang ansøges i netværk af kommuner på op til 6 kommuner, hvor der laves forsøg inden for ét fælles tema. Regeringen stiler efter at udpege 5–7 frikommunenetværk, og en kommune kan godt deltage i flere netværk.

INDSTILLING

Borgmesterforvaltningen indstiller i samarbejde med direktørgruppen, at Økonomiudvalget godkender, at der igangsættes en proces som anført i sagsfremstillingen med henblik på afklaring af Odense Kommunes deltagelse i nye frikommuneforsøg og netværk.

Beslutning

Økonomiudvalget godkender Borgmesterforvaltningens indstilling.

Sagsfremstilling

Social- og indenrigsminister Karen Elleman indbyder alle landets kommuner til et nyt frikommuneforsøg, hvis formål er at afprøve nye måder at gøre tingene på i den offentlige sektor med henblik på at tilvejebringe ny viden og praktiske erfaringer, der kan bidrage til effektiviseringer, forenklinger og bedre styring.

Frikommuneforsøget er en del af regeringens generelle arbejde for modernisering og effektivisering af den offentlige sektor, og det indgår endvidere i aftalen mellem regeringen og KL om opfølgningen på aftalen om kommunernes økonomi for 2016.

De igangværende frikommuneforsøg kan fortsætte til juni 2017, men evalueringerne skal være Social- og Indenrigsministeriet i hænde senest ved udgangen af april måned 2016. Det betyder, at forsøgene kan fortsætte, mens det lovgivende arbejde - i forhold til, om de enkelte forsøg skal gøres permanente eller ej, er i gang.

Ved årsskiftet 2015 offentliggjorde det daværende Økonomi- og Indenrigsministerium og KL en midtvejsevaluering af frikommuneforsøget. Midtvejsevalueringen var første del af en samlet evaluering af frikommuneforsøget.

Økonomiudvalget fik en orientering om evalueringen på mødet den 21/1 2015. Rapportens hovedkonklusioner suppleret med oplysninger/erfaringer fra Odense vedlægges som bilag.

Nyt frikommuneforsøg - Ansøgning via frikommunenetværk

I modsætning til det igangværende frikommuneforsøg, hvor frikommunerne søgte som enkeltkommuner, skal der denne gang ansøges i netværk af kommuner på op til 6 kommuner, hvor der laves forsøg inden for ét fælles tema. Regeringen stiler efter at udpege 5–7 frikommunenetværk, og en kommune kan godt deltage i flere netværk.

Det er netværket, der udformer og sender ansøgningen. Der er ikke nogen formkrav til ansøgningen, men følgende er formuleret:

”Ved udvælgelsen af frikommunenetværk vil der blive lagt vægt på ambitionsniveauet med fokus på beskrivelsen af målsætninger, forventede resultater og forsøgenes landsdækkende perspektiv i forhold til at kunne omsætte gode erfaringer til praksis i alle kommuner, herunder i form af lovændringer.”

Endvidere skal der i ansøgningen udpeges en netværksansvarlig frikommune, som har det overordnede ansvar for netværkets fælles aktiviteter, og som kan fungere som regeringens kontakt til frikommunenetværket. Det er dog også muligt at aftale, at flere kommuner deler netværksansvaret, eller at ansvaret går på skift.

Eksempler på emner/temaer

Internt i Odense Kommune afsøges på nuværende tidspunkt forskellige temaer, bl.a. følgende:

- Business Improvement District (BID)

BID er en metode til at støtte og udvikle det gode liv i Odense bymidte. Et BID er et afgrænset område, der opgraderes, forskønnes og/eller brandes i kraft af et samarbejde mellem områdets private aktører. BID'et kan levere en bred vifte af ydelser, der finansieres af et obligatorisk kontingent, der indsamles fra alle ejendomsjerne og/eller kommercielle lejere inden for BID-området. Muligheden for at indkræve et obligatorisk kontingent kræver en national lovgivning, som vi pt. ikke har i Danmark. Som udgangspunkt er der opbakning til frikommuneforsøget blandt de erhvervsdrivende. Aktørerne i Sammen om Centrum, herunder Odense Cityforening, støtter op om projektet. Herudover er der et tæt samarbejde med Realdania, der arbejder aktivt for at indføre BID-konceptet i Danmark.

- Et stærkere datagrundlag til understøttelse af vækstdagsordenen i kommunerne
Vækstdagsordenen udgør et centralt omdrejningspunkt for kommunernes arbejde i disse år. Flere kommuner satser massivt på bl.a. at fremme beskæftigelsen, styrke indkomstgrundlaget, højne uddannelsesniveaet og forbedre produktiviteten, så der bliver råd til fremtidens velfærd. En forudsætning for vækstkabelse er, at der hele tiden er opdateret og relevant viden om udviklingen på vigtige vækstparametre. I dag lider mange kommuner af, at der ikke er et tilstrækkeligt tidsvarende og opdateret datagrundlag, som kan bidrage til at nuancere og kvalificere effekten af de mange indsatser. Kommunerne mangler med andre ord et mere solidt datagrundlag for at kunne træffe de rigtige beslutninger.
- Mere fleksibel og effektiv beskæftigelsesindsats
Beskæftigelses- og Socialforvaltningen vil gerne undersøge mulighederne for at gå sammen med de øvrige 6-byer om et frikommuneforsøg 2.0 på beskæftigelsesområdet og på socialområdet. Der er en række udfordringer, der kommer særligt til udtryk i de største byer, og som 6 byerne kan have interesse i at løse sammen. Direktørerne i 6 byerne er allerede gået i gang med at drøfte barrierer og muligheder på beskæftigelsesområdet og på socialområdet, og der er centrale områder, som 6 byerne med fordel kan gå sammen om at løse, da de ligner hinanden mere end de mindre kommuner. Erfaringsmæssigt kræver det dog en fokuseret dialog, for at alle kan se egen kommune i det og fordelene ved en fælles indsats. Odense har hidtil været den eneste frikommune blandt 6 byerne, og vi har høstet erfaringer, som kan komme en fælles ansøgning til gode. Derfor vil vi gerne tage initiativ til, at vi kan finde de centrale, konkrete udfordringer, som vi kan ansøge om sammen med de øvrige store byer.

I invitationsbrevet fra ministeren peges der på følgende eksempler på temaer, hvor bl.a. de 2 førstnævnte vil blive undersøgt og overvejet som mulige emner for Odense Kommune:

- Inddragelse af private leverandører og OPS
- Mere sammenhængende indsatser på tværs af sektorområder
- Mere fleksibel og effektiv beskæftigelsesindsats
- Nytænkning af integrationsområdet
- Bedre styring af det specialiserede socialområde
- Bedre rammer for kommunerne til at fremme vækst og udvikling i landdistrikter
- Mere valgfrihed og selvbestemmelse for borgerne, fx fritvalgsbeviser og lokalråd mv.

Men der kan også arbejdes med andre temaer. De i brevet nævnte temaer har ikke forrang frem for andre.

På baggrund af erfaringerne fra det nuværende frikommuneforsøg anbefaler administrationen i Odense Kommune, at der vælges få fokuserede temaer, som er værdiskabende.

Ansøgning om konkrete forsøg

Når de 5–7 netværk er udpeget af regeringen, skal der i netværkene udarbejdes ansøgninger om konkrete forsøg, der ønskes udført i netværkene. Det er ikke et krav, at alle kommuner i ét netværk gennemfører alle forsøg, men der skal deles viden og idéer.

Regeringens procesplan

Regeringens procesplan er følgende:

Tidspunkt	Aktivitet	Bemærkning
1. maj 2016	Ansøgningsfrist	Netværkene indsender ansøgninger til Social- og Indenrigsministeriet (SIM)
Inden sommerferien 2016	Regeringen udpeger op til 7 frikommunenetværk	
1. nov. 2016	Første ansøgningsrunde	Ansøgninger om konkrete forsøg fra netværkene
Halvårligt	Løbende ansøgningsrunder	Af hensyn til lovgivningen vil der være løbende ansøgningsrunder, dog således at forsøgene kan løbe i mindst 2 år, inden de ved udløbet af det nye frikommuneforsøg i 2019 skal evalueres.

Proces for Odense Kommune

Under antagelse af, at Økonomiudvalget beslutter, at der skal igangsættes en proces foreslås følgende proces i Odense Kommune:

Tidspunkt	Aktivitet	Bemærkning
Februar	Løbende dialog mellem Odense Kommune og KL	Med henblik på at afklare KL og kommunernes roller i frikommuneforsøget er Odense Kommune i tæt dialog med KL om deres bidrag til det kommende frikommuneforsøg.
24. februar	Økonomiudvalgsmøde	Økonomiudvalget beslutter, om der skal igangsættes en proces med henblik på afklaring af Odense Kommunes deltagelse i nye frikommuneforsøg og netværk.
29. februar	Chefmøder i forvaltningerne	På chefmøderne drøftes, om forvaltningen har forslag til temaer, der har potentiale som frikommuneforsøg, og hvilke kommuner der eventuelt kan samarbejdes med. Netværkssamarbejder kan eventuelt inspireres af allerede eksisterende netværk og/eller samarbejder på forskellige områder.
7. marts	Direktørmøde	Direktørgruppen drøfter status på forslag til netværk og beslutter, hvilke netværk der skal arbejdes videre med. Endvidere besluttes det, hvilken direktør der er ansvarlig for de enkelte netværk.
17. marts	Stabschefforum	Hver forvaltning giver en status på arbejdet med frikommunetemaer og netværk.
5. april (10. maj)* (dog ÆHU den 26.apr.)	Fagudvalgsmøder	Godkendelse af ansøgninger fra netværkene i (relevante) fagudvalg.
20. april (18. maj)*	Økonomiudvalgsmøde	Godkendelse af ansøgninger fra netværkene på eget område (eventuelt) og fra fagudvalgene.
27. april (25. maj)*	Byrådsmøde	Godkendelse af ansøgninger fra netværkene.

* KL vil afklare med Social- og Indenrigsministeriet, om det er i orden, at de ansøgninger der indsendes til fristen den 1/5 er godkendt af embedsværket under forbehold for politisk godkendelse. Den politiske godkendelse vil således kunne ske i maj måned i stedet for april (datoer i parentes). Dette vil give mere tid til det afsøgende arbejde i forhold til såvel temaer som netværksdannelse.

Odense Kommune er i dialog med KL om deres rolle i det nye frikommuneforsøg, men det forventes, at KL dels faciliterer dannelsen af netværk, dels står i spidsen for nogle af de netværk, der udspringer af Styrings- og Effektiviseringsprogrammet.

EFFEKT

Sagen har ingen konsekvenser for et eller flere af byrådets otte effektmål.

Økonomi

Sagen har ingen økonomiske konsekvenser for Odense Kommune.

Bilag

Invitationsbrev til kommunerne om deltagelse i nyt frikommuneforsøg

Midtvejsevaluering af det nuværende frikommuneforsøg

Punkt 7: Stadsdirektør Stefan Birkebjerg Andersen orienterede om studietur til Manchester med Borgmesterforum Fyn

00.01.00-G01-308-16

Resume